

HANDLINGSPROGRAM MED ØKONOMIPLAN OG ÅRSBUDSJETT 2020-2023

Vedtatt i sak KS 104/19

Innhold

INNLEDNING	3
RAMMER, PROSESS OG VEDTAK	3
Økonomiske oversikter	9
DRIFT	9
BEVILGNINGSOVERSIK DRIFT.....	11
BEVILGNINGSOVERSIKT PR. ANSVAR/ENHET	12
BEVILGNINGSOVERSIKT INVESTERINGER	13
BEVILGNINGSOVERSIKT INVESTERINGER PR PROSJEKT	14
Tildelte rammer til enhetene - på funksjonsnivå	15
HANDLINGSPROGRAM 2020-2023; OVERORDNET DEL	19
Kommuneplanens samfunnsdel 2018-2028.....	20
Folketallsutvikling.....	20
Barn og unge	20
Folkehelse.....	21
Rekruttering til kommunale tjenester.....	22
Flyktninger.....	23
Nærings- og samfunnsliv	23
Klima og samfunnssikkerhet	24
Rindal i Trøndelag.....	25
Kommunestruktur	26
HANDLINGSPROGRAM DETALJERT 4 ÅR	27
Ansvar 100: Politikk	27
Ansvar 101: Rådmann/sentraladministrasjon.....	29
Ansvar 110: Stabsenheten.....	31
Ansvar 121, 122, 123: Barnehagene	33
Ansvar 131: Rindal skole.....	35
Ansvar 140: Kultur	37
Ansvar 151: Nærings- og samfunnsutvikling.....	40
Ansvar 152: Plan	43
Ansvar 153: Landbruk og oppmåling.....	45
Ansvar 162: Bygg og anlegg.....	47
Ansvar 173: Helse- og omsorg.....	51
Ansvar 190: Fellesfunksjoner	56

INNLEDNING

RAMMER, PROSESS OG VEDTAK

I juni i år vedtok kommunestyret følgende prosess for budsjettprosessen 2020 med oppdaterte datoer i forhold til reel behandling.

Dato	Beslutning	Aktivitet	Ansvarlig	Prosess
	11.jun	Rammesak i kommunestyret som legger prosess og premisser for budsjett- handlingsprogram- og økonomiplanarbeidet dette året	Økonomisjef	P
28. august		Infomøte: Enhetsledere presenterer rammer og ufordringer for kommunestyre/driftsstyre	Rådmann	P
Før 2. august		Budsjetttrundskriv basert på rammesaken i kommunestyret i juni. Og eventuelle presiseringer som rådmannen vil legge inn.	Økonomisjef	A
5. august	5. september	Budsjettansvarlige/enhetsledere legger inn grunndata: Framskriver dagens drift og tar inn over seg nødvendige/avklarte endringer Forslag til korrigeringer for å komme innenfor rammen i vedtatt økonomiplan og/eller rammesaken fra kommunestyret i juni DETTE ER ET KRAV ! (Vil også bli presisert i budsjetttrundskrivet). Det må beskrives konsekvenser Endringsønsker drift og investering – i tillegg til det som er gjort for å komme innenfor rammen ovenfor Skriver tekstdelen/handlingsprogrammet Forslag til nedskjæringer/innstramminger etter det kommunestyret og/eller rådmannen bestemmer	Enhetsledere	A
2. sept	13. sept	Lederteamet har møte med hver enkelt enhetsleder for å diskutere/gå gjennom budsjettet/handlingsprogrammet/økonomiplanen	Økonomisjef	A
Før 7. oktober		Rådmannen har et foreløpig handlingsprogram, budsjett og økonomiplan klar.	Økonomisjef	A
7. oktober		Rammer fra Staten klare (statsbudsjettet offentliggjøres) LT(lederteamet) samordner budsjettforslagene og handlingsprogrammet fra enhetene og lager forslag til budsjett/økonomiplan på fellesområdet. Et foreløpig 1. utkast til budsjett og økonomiplan foreligger – mest sannsynlig ikke balansert.	Økonomisjef	A
	14.okt	Rådmann legger fram handlingsprogram og budsjett og økonomiplan i balanse	Rådmann	A
14.okt		Politikere diskuterer i sine relevante fora handlingsprogram og budsjett og økonomiplan. Endringer må være i balanse.	Gruppeledere	P
5. nov		Driftsstyret behandler rådmannens forslag og gir sitt innspill til formannskapet.	Driftsutvalget	P

8. nov		Formannskapet har arbeidsmøte med en foreløpig behandling av rådmannens forslag.	Formannskapet	P
	13.nov	Formannskapet vedtar handlingsprogram, budsjett og økonomiplan som skal ut på høring	Formannskapet	P
19.nov		Høringsdokument legges ut til off ettersyn i 14 dager etter bearbeiding i administrasjonen. Eventuelle kommentarer internt i administrasjonen går kun til rådmann.	Rådmann	A
	11.des	Kommunestyremøte vedtar endelig handlingsprogram og budsjett og økonomiplan i balanse	Kommunestyret	P

Taloppsettene i dette heftet er i samsvar med siste politiske vedtak, KS 104/19, om bruk av ressurser.

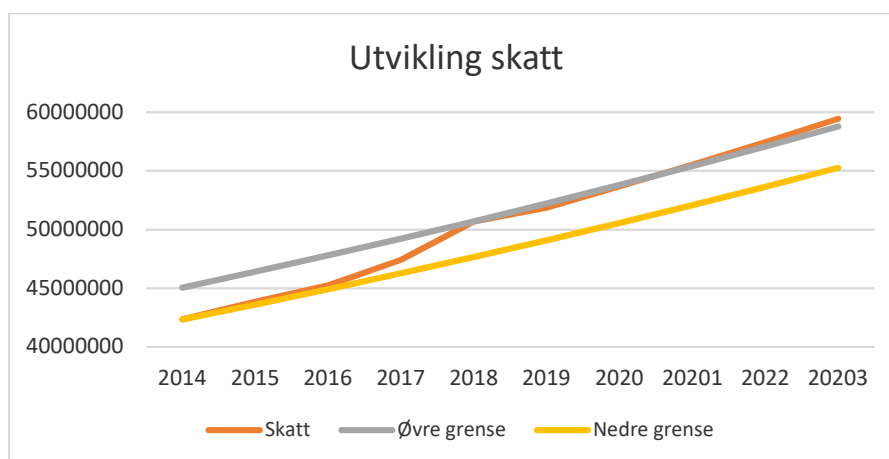
Det formelle vedtaket for budsjett består av:

- finansiering av driften er gitt i **bevilgningsoversikt drift**
- driftsrammene per ansvar/enhet gitt i **bevilgningsoversikt pr ansvar/enhet**
- finansiering av investeringene gitt i **bevilgningsoversikt investering**
- investeringstiltakene (prosjektene) er gitt i **investeringsprogram 2020-2023**

Under «tildelte rammer til enhetene – på funksjonsnivå» er det vist hvordan rådmannen videre har tenkt fordelt driftsrammen gitt av kommunestyret på de forskjellige tjenestene.

Skatt, rammeoverføringer og andre viktige rammevilkår

Skatten er vurdert ut fra en analyse av tidligere års inntekt. Basert på dette og prognose for 2019, er skatten i budsjettet og økonomiplanen framskrevet i øvre intervall for skatteinntangen, se figur 1. Inntekstutjevningen er basert på statsbudsjettets anslag for frie inntekter, slik at totalsummen for skatt og inntekstutjamning er lik statens anslag for frie inntekter. I tillegg kommer økningen gjort i kommunestyrets sluttbehandling av økonomiplan og årsbudsjett, på 500 tusen hvert år i planperioden.

Figur 1: Utvikling skatt med prognose i planperioden

Andre overføringer fra staten er basert på dokumenterbare inntekter i budsjettprosessen. Søknader som kommer i løpet av året, er ikke tatt med. Rammetilskuddet er basert på forslag til statsbudsjettet. Rammetilskuddet økes med 3 % for hvert år i planperioden fra 2021.

Kraft

Salg av konsesjonskraft ser nå endelig ut til å ta seg opp igjen, etter en liten nedtur. Budsjett for 2020 er 2,7 millioner kroner.

Eiendomsskatt

Eiendomsskatten baserer seg på kommunestyrevedtak 44/19. Promillesatsen for eiendomsskatten er satt til 5 promille, og 4 promille fra 2021 og utover i planperioden.

Gebyrer og egenbetalinger

De aller fleste gebyrer har ingen økning eller en økning ca. lik antatt lønns- og prisstigning. Maks-satsen gitt fra sentralt hold vedrørende egenbetalingen i barnehagene følges. Gebyrsats for feiing endres for hytter og boliger som følge av nye krav om feiing og tilsyn på fritidseiendommer og mer tilsyn på helårsboliger. Feiing skal selvkostfinansieres, men kan subsidieres av kommunen.

Lønnsutgifter

Budsjettet og økonomiplanen tar utgangspunkt i en lønnsøkning på 3 % hvert år. Dette er en oppjustering fra tidligere år for tilpassing av prognoser i Statsbudsjettet og fra SSB.

Pensjon

Det har vært variasjoner på pensjon de siste årene. Budsjettet er budsjetert med pensjonsforpliktelser basert på innspill fra KLP og SPK. Figur 2 viser utviklingen i pensjonsforpliktelsene kommunen har.

Figur 2: Utvikling av kommunen sine pensjonsforpliktelser

Andre kostnader/ inntekter

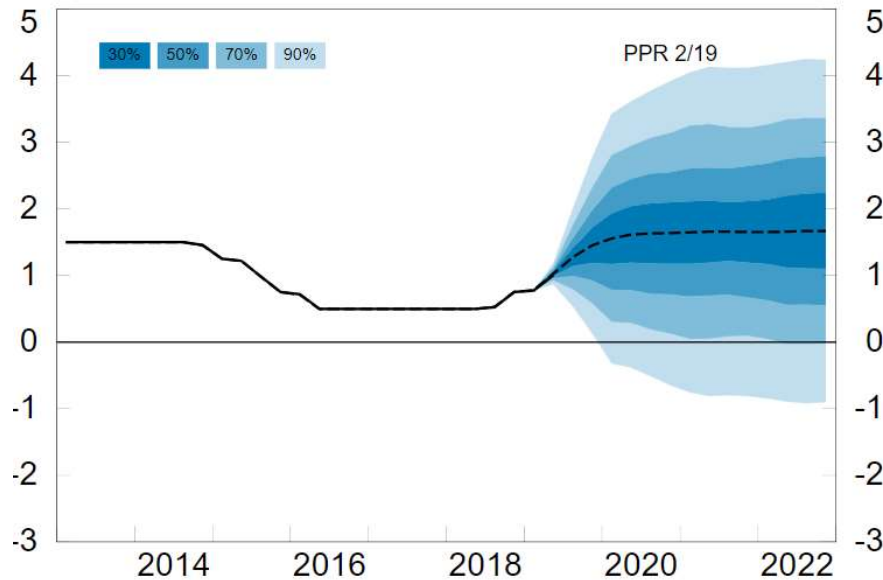
Det brukes 2,5 % prisøkning pr. år på dagens drift. Statsbudsjett anslår en generell pris- og lønnsstigning til 3,1 %.

Utbytte

Kommunen mottar utbytte fra Svorka relatert kommunens ansvarlige lån gitt til Svorka og direkte utbytte vedtatt av generalforsamlingen. Kommunestyret har en forventning om en økning i utbytte fra Svorka tilsvarende 500 tusen for Rindal kommune.

Rentenivå

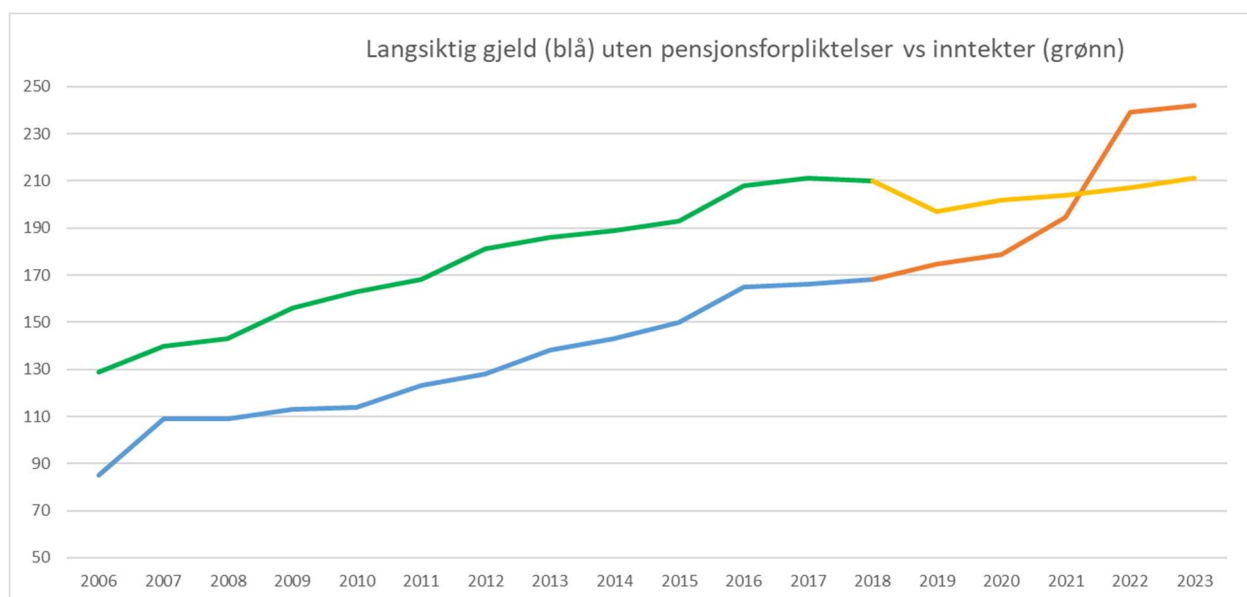
Kommunen bruker kommunalbankens prognoser for framtidig renteutvikling. Prognoser viser en økning i rentene, men vifteanalysen gitt i figur 3, viser stort potensielt utfallsrom. Kommunen har lagt inn en økning i rentekostnadene framover. Denne kostnaden ligger innbakt i økningene relatert investeringen i helsehus.

Figur 3: Vifteanalyse av renteutvikling

Avdrag

Ny kommunelov gir nye føringer for mininmusavdrag. For å kunne beregne dette, må kommunen gjennomgå og oppdatere balansen. Det er usikkert hva konsekvensene av dette blir, og kommunen har ikke endret avdragsnivået på grunn av dette. Avdragene i planperioden går opp på grunn av investeringen i helsehus. Utviklingen av gjelden (blå) til kommunen vises i figur 4, sammenstilt med inntektene (grønn), både gjeld og inntekter er videre vist utover i planperioden basert på tallene i årsbudsjettet og økonomiplanen.

Figur 4: Utvikling av langsiktig gjeld og inntekter for kommunen, historisk og i planperioden

Andre vesentlige langsiktige forpliktelser

Forpliktelser relatert leieforhold som kommunen har, og som har en totalsum i planperioden på over 400 tusen, vises i tabell 1

Tabell 1: Vesentlige langsiktige leieavtaler

Utleier	Hva	Varighet	Forholdets slutt	Omfang pr år
RT Eiendom	6 hybler i bofellesskap på meieriet	10 år	November 2026	285 660,-
Salcom Eiendom	4 leiligheter på Friborg	10 år	Januar 2027	352 107,-
Norgeshus AS	4 leiligheter i Skulegata 7	20 år	Januar 2037	309 024,-

Kommunen har flere tilskudd som går over flere år, men er ikke vesentlige hver for seg. I tillegg har kommunen avsatt vesentlige midler til enkelttilskudd, f.eks bredbåndsutbygging, men dette er ikke løpende tilskudd hvor kommunen har bundet seg.

Startlån og tilskudd

Kommunen har ikke brukt opp sine midler relatert startlån og tilskudd. Etter at midlene til startlån er rettet bort fra førstegangsetablerer mot vanskeligstilte familier, har det blitt færre søknader. Husbanken deler nå også ikke ut midler før kommunen kan bevise at de lån de har blir brukt opp. Kommunen vil derfor ikke søke om nye lån før en vesentlig del av dagens midler er brukt opp.

Et budsjett i balanse

Rindal kommune har over 200 millioner kroner til fordeling i budsjettet. Med de tilpasninger som enhetene har gjort er årsbudsjettet i balanse uten bruk fra disposisjonsfondet. Handlingsprogrammet for i år forklarer i større grad innholdet i enhetene, tydeliggjør hva som skal gjennomføres av utviklingsarbeid og konkretiserer konsekvensene av budsjettet for hver enhet. Noen hovedpunkt kommenteres likevel på overordnet nivå.

- Budsjettet reduserer gapet mot målet om et netto driftsresultat på ca 2 mill kroner i Rindal kommune.
- Budsjettet fokuserer på effektivisering av de tjenesten som kommunen allerede yter.
- Det er ikke reell økning på de fleste av betalingssatsene for kommunale tjenester. Gebyr for feiing økes for å tilpasses feiing av fritidseiendommer.
- I 2019 til 2020 er det flere samarbeid som reetableres, dette gjelder NAV, PPT, barnevern og museer. Budsjettet for disse samarbeidene er basert på tidligere regnskap med tilpasning av kjent informasjon. Det knyttes stor usikkerhet til disse budsjettene.
- Taksten på eiendomsskatten reduseres med 30 %. Promillesatsen for eiendomsskatt endres fra 4,5 promille i 2019 til 5 promille i 2020, med en nedgang til 4 promille i 2021 og videre utover i planperioden.
- Eiendomsskatten fra næring er beholdt uendret, men økt med 625 tusen for kraftproduksjon og kraftliner.
- De fleste enheter får innstramminger, men ikke så mye at det ventes å gå utover tjenesteproduksjonen i vesentlig grad. Antall stillinger reduseres, men det ikke behov for å si opp noen fast ansatte.

- Investeringene fokuseres mot det som er mest nødvendig for kommunen.
- Planleggingen av utbyggingen på Rindal Helsetun prioriteres.
- IKT-kostnadene er en del høyere enn tidligere. Dette handler i stor grad om tilpassing av budsjett i forhold til reelle kostnader for drift av kommunen.
- Driftstiltak innen bygg og anlegg løses innen tildelte ramme.
- Integreringsvirksomheten har nå ca samme kostnad som inntekt, dette i kontrast til tidligere år hvor integreringsvirksomheten har gitt vesentlig positivt bidrag til netto driftsresultat.
- Seniortiltak fases ut, ved at nye avtaler ikke inngås.
- Likviditeten blir trolig god i hele 2020.
- Det er usikkerhet hva konkrete konsekvenser virksomhetsoverdragelsen av skatteoppkrevningsfunksjonen har for budsjettet og regnskapet i 2020.
- Helse og omsorg har 1,1 millioner høyere ramme i 2020 en resten av planperioden, for å ha mulighet for å tilpasse seg omorganiseringen de er i gang med.

Økonomiplanen 2021 - 2023

- Det er ikke reell økning på noen av betalingsattsene for kommunale tjenester – kun regulert med antatt prisstigning.
- Promillesatsen for eiendomsskatt endres til 4 promille.
- Inntektssiden fra staten (skatt- og rammeinntekter) er svært nær beholdt fra gjeldende økonomiplan. Det er lagt inn ca 3 % årlig vekst i disse inntektene, inkludert rammetilskuddet.
- Eiendomsskatten fra næring og kraftproduksjon er stort sett holdt på dagens nivå i perioden.
- Resten av inntektsanslagene vurderes å være realistiske.
- Fremdeles avsettes vesentlige midler til å støtte og utvikle næringslivet.
- Fondene ellers er stabile.
- Integreringsvirksomheten av flyktninger «fases ut» i løpet av perioden.
- Sammenlignet med andre tilsvarende kommuner og landet som helhet har Rindal kommune lav gjeldsgrad. Dette muliggjør investering i helsehus, men kommunen må da finne midler til denne investeringen (renter og avdrag) i driftsbudsjettet. Samt sørge for at investeringen ikke gir/fører til andre driftsutgifter.

For at økonomiplanen skal være bærekraftig og vi skal kunne gjennomføre de investeringene vi ser er nødvendige må det gjøres endringer i tjenestetilbudet.

Økonomiske oversikter

DRIFT

Tall i 1000-kroner

HOVEDOVERSIKT DRIFT	Regnskap	Budsjett	Budsjett	Budsjett	Budsjett	Budsjett
	2018	2019, rev	2020	2021	2022	2023
Driftsinntekter						
Rammetilskudd	82432	85200	85716	88019	90391	92835
Inntkts- og formueskatt	50708	49200	53474	54624	55824	57044
Eiendomsskatt	10032	10350	9565	7940	7940	7940
Andre skatteinntekter	1650	1650	1650	1650	1650	1650
Andre overføringer og tilskudd fra staten	9323	6360	2700	2700	1780	1530
Overføringer og tilskudd fra andre	22943	11930	16534	15865	15865	15865
Brukerbetalinger	9754	8733	8474	8643	8813	8982
Salgs- og leieinntekter	23520	22219	24561	24989	25417	25845
Sum driftsinntekter	210362	195642	202674	204430	207680	211691
Driftsutgifter						
Lønnsutgifter	118084	109246	113214	112802	114242	116283
Sosiale utgifter	22427	22686	22952	23640	24188	24639
Kjøp av varer og tjenester	50201	47773	50078	50497	51088	51679
Overføringer og tilskudd til andre	12356	9910	8613	8613	8613	8613
Avskrivninger	11701	11578	11578	11578	11578	11578
Sum driftsutgifter	214769	201193	206435	207130	209709	212792
Brutto driftsresultat	-4407	-5551	-3761	-2700	-2029	-1101
Finansinntekter						
Renteinntekter	802	1010	810	810	810	810
Utbytter	1298	900	2100	2100	2100	2100
Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	0	0	0	0	0	0
Renteutgifter	2781	3110	3110	3610	4110	4110
Avdrag på lån	8038	8000	8000	8500	10000	10000
Netto finansutgifter	8719	9200	8200	9200	11200	11200
Motpost avskrivninger	11701	11578	11578	11578	11578	11578
Netto driftsresultat	-1425	-3173	-383	-322	-1651	-723

Disp. eller dekning av netto driftsresultat						
Overføring til investering	0	0	0	0	0	0
Netto avs. til eller bruk av bundne driftsfond	-6298	-4297	-383	-383	-383	-383
Netto avs. til eller bruk av disposisjonsfond	4851	1116	0	61	-1268	-340
Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	0	0	0	0
Sum disp. eller dekning av netto driftsresultat	-1447	-3181	-383	-322	-1651	-723
Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)	22	8	0	0	0	0

BEVILGNINGSOVERSIK DRIFT

Tall i 1000-kroner

Bevilgningsoversikt drift	Regnskap	Budsjett	Budsjett	Budsjett	Budsjett	Budsjett
	2018	2019, rev	2020	2021	2022	2023
Rammetilskudd	82432	85200	85716	88019	90391	92835
Inntekts- og formueskatt	50708	49200	53474	54624	55824	57044
Eiendomsskatt	10032	10350	9565	7940	7940	7940
Andre generelle driftsinntekter	10973	8010	4350	4350	3430	3180
Sum generelle driftsinntekter	154145	152760	153105	154933	157585	160999
Sum bevilgninger drift, netto	146851	146733	145288	146055	148036	150522
Avskrivninger	11701	11578	11578	11578	11578	11578
Sum Netto driftsutgifter	158552	158311	156866	157633	159614	162100
Brutto driftsresultat	-4407	-5551	-3761	-2700	-2029	-1101
Renteinntekter	802	1010	810	810	810	810
Utbytter	1298	900	2100	2100	2100	2100
Gevinst og tap på finansielle omløpsmidler	-	-	-	-	-	-
Renteutgifter	2781	3110	3110	3610	4110	4110
Avdrag på lån	8038	8000	8 000	8500	10000	10000
Netto finansutgifter	8719	9200	8200	9200	11200	11200
Motpost avskrivninger	11701	11578	11578	11578	11578	11578
Netto driftsresultat	-1425	-3173	-383	-322	-1651	-723
Disp til dekning av netto driftsresultat						
Overføring til investering	0	0	0	0	0	0
Netto avs. til eller bruk av bundne driftsfond	-6298	-4297	-383	-383	-383	-383
Netto avs til eller bruk av disposisjonsfond	4851	1116	0	61	-1268	-340
Dekning av tidliger års merforbruk	0	0	0	0	0	0
Sum Disp eller dekning av netto driftsresultat	-1447	-3181	-383	-322	-1651	-723
Fremført inndekning i senere år (merforbruk)	22	8	0	0	0	0

BEVILGNINGSOVERSIKT PR. ANSVAR/ENHET

Tall i 1000-kroner

Bevilgningsoversikt pr ansvar/enhet		2019	2019	2020	2021	2022	2023
		Opprinnel.	revidert				
100	Politikere	3395	3295	3279	3451	3510	3559
101	Rådmann/sentraladm.	-1828	1119	12484	12734	12704	12744
110	Administrasjon	6648	5859	6051	6184	6301	6399
121	Rindal barnehage	2706	2706	3166	3262	3340	3401
122	Bolme barnehage	7715	7715	8015	8253	8446	8596
123	Øvre Rindal barnehage	4111	4111	5485	5621	5733	5822
131	Rindal skole	20898	22085	21613	22323	22921	23406
140	Kultur	3813	3701	3963	4037	4099	4147
151	Næring og samfunnsutv.	0	700	0	51	98	140
152	Plan	971	1271	1281	1298	1312	1324
153	Landbruk og oppmåling	2117	2050	2136	2433	2471	2501
162	Bygg og anlegg	21854	21747	20676	20734	21003	21207
172	Barnevern	5400	5400	4725	4725	4725	4725
173	Helse og omsorg	64759	64417	65954	64818	65492	66821
175	NAV	1740	1640	2100	2100	2100	2100
190	Fellesfunksjoner	0	0	-16022	-16353	-16601	-16754
Motpost bruk av fond i bevilgningen				383	383	383	383
SUM enheter				145288	146055	148036	150522

Følgende avsetninger og bruk av fond gjøres:

Avsetninger og bruk av fond i bevilgningen			2020	2021	2022	2023
151	Næring og samfunnsutv.	Bunden del av Ruff-fond	-1850	-1850	-1850	-1850
173	Helse og omsorg	Oppl. kritisk kompetanse	-183	-183	-183	-183
190	Fellesfunksjoner	Konsesjonsavgift	1650	1650	1650	1650
Sum bruk av fond			-383	-383	-383	-383

"-" Må her tolkes som bruk av fond, "+" tolkes som avsetning til fond.

BEVILGNINGSOVERSIKT INVESTERINGER

Bevilgningsoversikt investering	Regnskap	Budsjett	Budsjett	Budsjett	Budsjett	Budsjett
	2018	2019, REV	2020	2021	2022	2023
Investering i varige driftsmidler	7763	14155	4330	22200	55900	500
Tilskudd til andres investeringer	0	0	0	0	0	0
Investering i aksjer og andeler i selskaper	691	703	650	650	650	650
Utlån av egne midler	910	0	0	0	0	0
Avdrag på lån	435	0	0	0	0	0
Sum investeringsutgifter	9798	14858	5080	22850	56550	1150
Finansiert slik:						
Kompensasjon for mervrdiavgift	1124	1620	1080	4575	11200	100
Tilskudd fra andre	683	1725	0	0	0	0
Salg av varige driftsmidler	3622	900	400	400	400	400
Salg av finansiell anleggsmidler	0	94	0	0	0	0
Utdeling fra selskaper	0	0	0	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån av egne midler	359	0	0	00	0	0
Bruk av lån	5955	10518	3600	17875	44950	650
Sum ekstern finansiering	11742	14855	5080	22850	56550	1150
Videreutlån	0	0	0	0	0	0
Bruk av lån til videreutlån	0	0	0	0	0	0
Avdrag på lån til videreutlån	0	0	0	0	0	0
Mottatte avdrag på videreutlån	0	0	0	0	0	0
Netto utgifter videreutlån	0	0	0	0	0	0
Overføring fra drift	0	0	0	0	0	0
Netto avs. til eller bruk av bundne inv. fond	-76	0	0	0	0	0
Netto avs. til eller bruk av ubundet inv. fond	-105	0	0	0	0	0
Dekning av tidligere års udekket beløp	-105	0	0	0	0	0
Sum overføring fra drift og netto avsetn.	-76	0	0	0	0	0
Fremført til inndekning i senere år	0	0	0	0	0	0

BEVILGNINGSOVERSIKT INVESTERINGER PR PROSJEKT

Tall i 1000-kroner

INVESTERINGSPROGRAM 2020 -2023:					
		2020	2021	2022	2023
Fra Økonomiplana:	Nummer				
Inv. i samsvar med IT-plan	12021	700	500	500	500
Egenkapitalinnskudd (KLP)	18033	650	650	650	650
Planlegging utbygging RIH (helsetunet)	26106	500	1 000		
Trafikksikkerhetstiltak	33322	300			
Asfalt veger	33353		500		
Brannbil	33911			5 000	
Utskifting av bil(er) i Hjemmetjeneste/Bo- og miljøtjenesten	25402			400	
Ny tankbil til brannvesenet	33916		1 000		
Tilknytning vann og avløp Brønstadøyen industriområde	32530		1 700		
Bygg RIH (helsetunet)	26101		12 500	50 000	
Nye investeringer:					
Innføring helseplattformen	25630		5 000		
Museum	37521	2 200			
Feieutstyr for feiing	33801	730			
SUM		5 080	22 850	56 550	1 150
Finansiering:					
Salg tomter		-400	-400	-400	-400
Mva- kompensasjon		-1080	-4 575	-11 200	-100
Lån		-3 600	-17 875	-44 950	-650
SUM finansiering		5 080	22 850	56 550	1 150

KOMMENTARER:

På bakgrunn med underfinansiering for IKT-budsjett 2019, blir IKT-budsjett oppjustert i 2020, men en nedgang igjen i planperioden. Bakgrunn for dette er høy investeringstakt i IKT-orkidé i 2019 og 2020. Egenkapitaltilskuddet for KLP justeres ned. Infrastruktur til næringsområdet Brønstadøyen blir flyttet i tid til 2021. Brannbil flyttes til 2022, mens tankbil beholdes i 2021. Asfaltering endres med kun asfaltering av Seljebrekka trinn 1 i 2021, hvor en venter med veien østover fra krysset. I tillegg legges inn penger for innføring av helseplattformen i 2021 med prosjektering, innføring og utstyr. Museum legges inn i 2020, da store deler av bygningsmassen trenger kritisk oppgradering.

Investering i helsehus ligger i investeringsbudsjett med utgangspunkt i lån på 50 millioner, i samsvar med tidligere vedtak. Tilskudd er pr. nå ikke inkludert.

Investeringene fokuseres mot det som er mest nødvendig for kommunen.

Tildelte rammer til enhetene - på funksjonsnivå

(Dette er rådmannens ansvar).

		2020	2021	2022	2023
Ansvar:	100 Politikere				
1000	FOLKEVALGTE STYRINGSORGANER	1243	1378	1407	1433
1001	STØTTE POLITISKE PARTIER	20	20	20	20
1005	ORDFØRER	1301	1337	1367	1392
1100	KONTROLL OG REVISJON	715	715	715	715
	Sum ansvar: 100 Politikere	3279	3449	3510	3559
Ansvar:	101 Rådmann/sentraladm.				
1201	LEDERTEAMET	5150	5287	5402	5496
2750	INNVANDRERHJELP	1561	1584	1354	1220
1206	KURS/OPPLÆRING	400	408	416	424
1209	DIGITALISERING/SENTRAL IKT	4777	4845	4910	4970
2345	Frivilighetssentral	491	505	518	528
	Sum ansvar: 101 Rådmann/sentraladm.	12379	12629	12599	12639
Ansvar:	110 Administrasjon				
1200	ADMINISTRASJON/STAB	6015	6184	6301	6399
	Sum ansvar: 110 Administrasjon	6015	6184	6301	6399
Ansvar:	121 Rindal barnehage				
2011	FØRSKOLE, RINDAL	3166	3262	3340	3401
	Sum ansvar: 121 Rindal barnehage	3166	3262	3340	3401
Ansvar:	122 Bolme barnehage				
2012	FØRSKOLE, BOLME	8015	8253	8446	8596
	Sum ansvar: 122 Bolme barnehage	8015	8253	8446	8596
Ansvar:	123 Øvre Rindal barnehage				
2013	FØRSKOLE, ØVRE RINDAL	4807	4923	5017	5093
2113	STYRKET BARNEHAGETILB. ØVRE RINDAL	678	698	715	729
	Sum ansvar: 123 Øvre Rindal barnehage	5485	5621	5733	5822
Ansvar:	131 Rindal skole				
2021	GRUNNSKOLE, RINDAL	19312	19955	20497	20936
2135	VOKSENOPPLÆRING	0	0	0	0
2151	SKOLEFRITID, RINDAL	1219	1263	1298	1322
2221	SKOLELOKALER RINDAL	298	304	310	317
2231	SKOLESKYSS RINDAL	785	801	816	832
	Sum ansvar: 131 Rindal skole	21613	22323	22921	23406

		2020	2021	2022	2023
Ansvar:	140 Kultur				
2310	ANNET BARNE- OG UNGDOMSARBEID	55	56	56	57
1802	UNGDOMSRÅDET	235	241	246	250
3700	FOLKEBIBLIOTEK	861	880	896	910
3730	KINOER	138	148	156	164
3750	MUSEER	345	349	352	354
3770	KUNSTFORMIDLING	34	34	34	35
3800	IDRETT	266	266	266	266
3830	KULTURSKOLE	997	997	997	997
3850	ØVRIGE KULTURFORMÅL	34	34	35	35
3855	KULTURADMINISTRASJON	881	906	927	945
3860	RINDALSHUSET	53	63	69	71
3920	ANDRE KIRKELIGE FORMÅL	64	64	64	64
	Sum ansvar: 140 Kultur	3963	4037	4099	4147
Ansvar:	151 Næring og samfunnsutv.				
3250	RINDAL UTVIKLINGSFOND (RUF)	-200	-200	-200	-200
3251	STRATEGISKE NÆRINGSTILTAK	200	222	244	265
3253	DRIFT AV NÆRINGSKONTORET	0	30	55	75
	Sum ansvar 151 Næring og samfunnsutv.	0	51	98	140
Ansvar:	152 Plan				
3010	PLANSAKSBEHANDLING	721	738	752	764
3350	REKREASJON I TETTSTED	560	560	560	560
	Sum ansvar: 152 Plan	1281	1298	1312	1324
Ansvar:	153 Landbruk				
3031	KART OG OPPMÅLING	234	236	237	237
3259	TILSKUDD PRIVATE VEIER	200	200	200	200
3290	LANDBRUKSKONTORET	1642	1940	1980	2012
3294	Veterinærvakt	60	57	54	52
	Sum ansvar: 153 Landbruk	2136	2433	2471	2501
Ansvar:	162 Bygg og anlegg				
3330	KOMMUNALE VEIER	2853	2900	2945	2986
3333	VEILYS	179	184	190	195
3400	PRODUKSJON AV VANN	1411	1435	1456	1475
3450	DISTRIBUSJON AV VANN	-1533	-1562	-1595	-1632
3500	AVLØPSRENSING	1841	1872	1901	1927
3530	AVLØP	-2483	-2533	-2586	-2644
1300	ADM. LOKALER	934	950	964	977
1301	RENHOLD	4971	5117	5239	5338
2210	FØRSKOLE FELLES	1299	1323	1345	1364
2220	SKOLELOKALER FELLES	3378	3288	3319	3348

		2020	2021	2022	2023
2610	RINDAL HELSETUN, DRIFT LOKALER	3905	3811	3864	3914
2650	KOMMUNALE BOLIGER	-1311	-1370	-1431	-1493
3020	BYGGE OG DELESAKSBEHANDLING	369	381	390	396
3252	FDV NÆRINGSBYGG	438	435	431	428
3380	FEIERVESEN	-247	-247	-249	-254
3390	BRANNVERN	2292	2343	2386	2422
3751	MUSEER - FDV	783	790	797	802
3862	FDV RINDALSHUSET	1381	1398	1414	1430
3905	KIRKEBYGG	215	219	224	228
	Sum ansvar: 162 Bygg og anlegg	20676	20734	21003	21207
Ansvar:	172 Barnevern				
2440	BARNEVERNSTJENESTE	1650	1650	1650	1650
2510	BARNEVERNSTILTAK I FAMILIEN	325	325	325	325
2520	BARNEVERNSTILTAK UTENF. FAMILIEN	2750	2750	2750	2750
	Sum ansvar: 172 Barnevern	4725	4725	4725	4725
Ansvar:	173 Helse og omsorg				
2531	ADM. PLEIE/OMSORG	1395	1438	1474	1503
2320	HELSEFOREBYGGING BARN	1266	1146	1181	1209
2330	FOREBYGG.ARB. HELSE/SOSIAL	105	105	105	105
1207	BEDRIFTSHELSETJENESTE	130	130	130	130
2334	FOLKEHELSEARBEID	145	155	164	171
2344	LITJTUNET, TJENESTER SOS	1041	1045	1050	1054
2347	AKTIVITETER ELDRE/FUNKSJONSH	179	184	188	191
2348	SOSIALE TJ. PSYKISK UTVH	31	31	32	34
2410	DIAGNOSE, BEHANDLING, REHAB. H	4476	4505	4598	4635
2414	TERAPI - OMSORG	686	712	733	749
2530	RINDAL HELSETUN	25538	24084	22848	23376
2535	KJØKKEN HELSETUN	1592	1649	1693	1725
2540	HJEMMESYKEPLEIEN	10340	10460	11228	11445
2543	OMSORGLØNN	140	144	148	151
2545	HJEMMEHJELP	2650	2789	2971	3028
2546	LITJTUNET	13750	14006	14678	15017
2548	PSYKISK HELSEARBEID	1488	1532	1569	1599
2560	AKUTTHJELP HELSE OG SOSIAL	700	700	700	700
	Sum ansvar: 173 Helse og omsorg	65954	64818	65492	66821
Ansvar:	175 NAV				
2420	RÅD, VEIL. SOSIALKONTORET	2100	2100	2100	2100
	Sum ansvar: 175 NAV	2100	2100	2100	2100
Ansvar:	190 Fellesfunksjoner				
1700	ÅRETS PREMIEAVVIK	-10100	-10403	-10656	-10858

		2020	2021	2022	2023
1710	AMORTISERING TIDL. ÅRS PREMIEAVVIK	3620	3729	3819	3892
1800	FELLES KOMMUNEN	506	369	281	257
1809	TILLEGGSBEVILGNINGER	700	700	700	700
3210	SALG KONSESJONSKRAFT	-2650	-2649	-2648	-2647
3900	KIRKELIG ADMINISTRASJON	1830	1830	1830	1830
8600	AVSKRIVNINGER	-11578	-11578	-11578	-11578
	Sum ansvar: 190 Fellesfunksjoner	-17672	-18003	-18251	-18404
Ansvar:	191 Finans og sentrale inntekter				
1000	FOLKTEVALGTE STYRINGSORGANER	0	61	-1268	-340
2831	FORMIDLINGSLÅN	0	0	0	0
3258	KONSEJONSAVGIFT	-1650	-1650	-1650	-1650
8000	SKATT PÅ INNTEKT OG FORMUE	-71979	-71504	-72704	-73924
8400	STATLIGE RAMMETILSKUDD	-77806	-80109	-82481	-84925
8500	STATSTILSKUDD FLYKTNINGER	-1670	-1670	-750	-500
8700	RENTER, LÅN, TILSKUDD	8200	9200	11200	11200
	Sum ansvar: 191 Finans og sentrale inntekter	-144905	-145672	-147653	-150139
	T O T A L T (+ merforbruk/ - mindreforbruk)	0	0	0	0

RINDAL - TID TIL Å LEVE

Visjonen «Rindal – tid til å leve» ble i sin tid skapt i samråd og samarbeid med det lokale næringslivet. Utgangspunktet har vært at innbyggertallet er viktig for å opprettholde både kommunal tjenesteyting, næringsaktivitet og kultur-/fritidsaktiviteter. Stedets attraktivitet med positiv tettstedsutvikling og gode boligtilbud anses som viktig for å få flere innbyggere. Visjonen har vært ledestjerne for arbeidet med kommuneplanens arealdel som ble vedtatt i 2013. Visjonen ligger også til grunn for arbeidet med Kommuneplanens samfunnsdel.

Kommuneplanens samfunnsdel 2018-2028

Kommuneplanens samfunnsdel angir innenfor ni områder utfordringer, mål og strategier for Rindal kommune fram mot 2028.

Punktene «dette vil vi gjøre» skal være en tydelig rettesnor for arbeidet i de ulike sektorer og for de temaer/områder der det er behov for mer detaljert planlegging, herunder for økonomiplan og handlingsdel.

Nærmere prioritering og detaljering av arbeidet for å nå målene, skjer i det årlige arbeidet med økonomiplan og handlingsdel.

Folketallsutvikling

Utfordring

- Befolkningsutviklinga i Rindal er preget av usikkerhet. Befolkningsgrunnlaget har vesentlig betydning for hva slags tjenestetilbud, nærings- og aktivitetstilbud som kan tilbys. For at bygda skal være livskraftig framover, må vi opprettholde eller øke folketallet.

Mål

- Folketallet øker i Rindal.
- Folk trives her.
- Bygda har et godt omdømme.

Dette vil vi gjøre

- For at Rindalssamfunnet skal være livskraftig, arbeider vi aktivt med både bosetting av flyktninger/innvandrere, tilflyttingsarbeid og næringsutvikling.
- Vi satser videre på bolyst og tettstedsutvikling med trygge omgivelser, variert kulturtilbud og gode opplevelser.
- Vi viderefører omdømmearbeidet «Tid til å leve», og bruker det kompakte sentrumsområdet (5-minutter til alt) aktivt i markedsføring av Rindal som bokommune.
- Vi arbeider for et variert boligtilbud tilpasset alle grupper.
- Vi vil satse på etablering av flere arbeidsplasser gjennom aktiv bruk av Rindal Utviklingsfond.

Barn og unge

Utfordring

- Det er stort sett bra å være ung i Rindal. Ungdommene er mer fornøyd med foreldrene, vennene, skolen, nærmiljøet, helsa si og deltar på organiserte fritidsaktiviteter enn landsgjennomsnittet. Gjennomføringsgraden i videregående opplæring er også høy. Vi vet likevel at mobbing og andre krenkelser skjer. Å følge med på, undersøke og sette inn egnede tiltak ved digitale krenkelser og mobbing er krevende. Lukkede grupper, språk og kulturelle koder gjør at innholdet i utvekslinger på nett kan være vanskelig tilgjengelig for voksne.

Mål

- Rindal er et godt sted å bo for barn og unge.
- Flere unge flytter heim til Rindal etter endt utdanning.
- Mange deltar i idrett, organisasjonsarbeid og andre fritidsaktiviteter.
- Økt deltakelse i kulturskolen, særlig innenfor musikk og billedkunst.

Dette vil vi gjøre

- Gjennom deltakelse i Udir-prosjektet «inkluderende barnehage- og skolemiljø» arbeider vi for å forebygge, avdekke og håndtere mobbing i barnehager og skole.
- Hensynet til barnets beste skal være grunnleggende for handlinger som angår barn og unge. Vi sikrer at barn og unge får si sin mening i saker som vedrører dem, og at meningene blir tillagt vekt.
- Vi viderefører holdningsskapende arbeid som tiltak mot rusmiddelbruk.
- Vi tilbyr varierte fritidsaktiviteter og uformelle og trygge møteplasser for alle, spesielt for ungdom, gjerne i samarbeid med frivilligheten.
- Vi øker bredden i kulturskoletilbudet.
- Vi gir ungdom positive holdninger til bygda gjennom skoleåra og gjennomfører tiltak som stimulerer til heimflytting.
- Gjennom fortsatt samarbeid og oppfølging av avtaler med MOT bidra til mer robust ungdom og et tryggere samfunn.
- Vi vil etablere uformelt treffsted for ungdom.
- Vi vil støtte opp om varierte idretter og aktiviteter i bygda.

Folkehelse

Utfordringer

- Eldre aleneboende på bygda kan oppleve ensomhet og ha helseutfordringer som følger av inaktivitet.
- Forekomsten av muskel- og skjelettsykdommer er langt høyere i Rindal enn på fylkes- og landsbasis. Disse lidelsene er en viktig årsak til redusert helse og livskvalitet og er en av de vanligste årsakene til sykefravær og uføretrygd.
- Henvvisninger til psykiske helsetjenester har økt en del de siste åra. Rindal kommune har relativt lite ressurser til forebyggende arbeid innen psykisk helse.

Mål

- Innbyggerne føler tilhørighet til et fellesskap, både i jobb og på fritida.
- Rindalingene har god helse.
- Det ligger godt til rette for at eldre kan være aktive i Rindal.
- Vi vil arbeide for økt nærvær i hele organisasjonen.

Dette vil vi gjøre

- Vi arbeider med forebyggende og helsefremmende tiltak som retter seg mot hele befolkninga for å redusere behov for behandling av sykdom hos den enkelte.
- Å skaffe seg utdanning og delta i arbeidslivet bidrar til å utjevne sosiale helseforskjeller i samfunnet. Arbeidsplasser for ungdom, også sommerjobber, er særlig viktig. Vi arbeider for å skape en kommune det er godt å bo og arbeide i ved at innbyggerne føler tilhørighet og fellesskap.
- Vi legger vekt på brukermedvirkning som en del av arbeidet for å forbedre helse- og omsorgstjenestene.
- Vi informerer godt om de ulike helse- og omsorgstilbuda, slik at forebyggende tiltak når de rette gruppene og det blir enkelt å søke helsehjelp.
- Vi identifiserer og følger opp konkrete tiltak ut fra kunnskapsgrunnlaget som ligger i oversiktsarbeidet for folkehelse, og arbeider aktivt med dette innenfor alle deler av kommunens virksomhet.
- Vi arbeider for å sikre godt miljø og god tilgang til nærturområder og naturopplevelser, både i arealplanlegging og i temaplaner.
- Vi arbeider for god tilgjengelighet for alle, både gjennom arealplanlegging og gjennom kommunens rolle som byggherre.
- Vi legger til rette for frivillig arbeid knyttet til tilrettelegging for fysisk aktivitet.
- Vi gjennomfører prioriterte tiltak i vedtatt trafikksikkerhetsplan.
- Vi gjennomfører prioriterte tiltak i hovedplan for vann, avløp og vannmiljø.
- Vi gir mer oppmerksomhet til de forebyggende tjenestene i helsestasjon og skolehelsetjeneste.

Rekruttering til kommunale tjenester

Utfordringer

- Tilgangen til nøkkelpersonell i tjenesteproduksjonen kan bli vanskelig.
- Stor økning av antall eldre og flere spesialiserte oppgaver for kommunene i hele landet vil kunne føre til rekrutteringsproblemer innen helse og omsorg.

Mål

- Tjenestene som Rindal kommune leverer, er bemannet med personer med rett fagkompetanse.
- Rindal kommune skal være en attraktiv arbeidsplass med et godt arbeidsmiljø.

Dette vil vi gjøre

- Vi har en bevisst rekrutteringspolitikk til kommunal tjenesteyting og følger situasjonen nøye, særlig innen helse- og omsorgstjenestene.
- Å benytte «rett person på rett plass» og rekruttere riktig kompetanse blir avgjørende for alle kommunens tjenester.

Flyktninger

Utfordringer

- Rindal har tatt imot om lag 40 flyktninger i åra etter 2014. Det er uklart hvor mange nye vi vil få forespørsel om å bosette i framtida, og hvor mange av dem som kom hit, som blir boende.
- Språkbarrierer og kulturforskjeller gjør integreringen av innvandrerne i Rindal utfordrende.
- Oppfølging av barn i minoritetsspråklige familier krever spesiell kompetanse, som det kan være krevende for Rindal kommune å etablere.

Mål

- Flyktningene integreres godt i samfunns- og arbeidslivet i bygda.
- Flest mulig av flyktningene som kommer til Rindal, bosetter seg fast her.

Dette vil vi gjøre

- Vi gir hjelp til etablering i egen bolig og følger opp flyktningene for at de skal få god samfunnsforståelse, godt språk og god helse.
- Vi bidrar til å etablere positive holdninger i næringslivet, i lokalsamfunnet og blant frivillige.
- Vi sørger for å ha god kompetanse i kommuneorganisasjonen.
- Vi vil etablere en forsøksordning med kommunal «støttekontakt» ved utplassering og arbeidsmarkedstiltak.

Nærings- og samfunnsliv

Utfordringer

- Nærings- og samfunnslivet i Rindal kan oppleves som sårbart. Næringslivet har utfordringer med å holde tritt med den økende konkurransen. Det kan være vanskelig å få tak i personer med tilstrekkelig kompetanse og som blir værende i bygda.
- Det er underskudd på arbeidsplasser i Rindal, og det kan være utfordrende å få folk til å ville bosette seg her varig som pendlere.
- Kommunikasjoner som er viktige for samhandling i en større region, er ikke av tidsmessig standard.

Mål

- Verdiskaping og vekst – både når det gjelder innbyggere, næringsliv og livskvalitet.
- Samarbeid mellom alle aktører som ønsker ei god utvikling for bygda.
- Gode kommunikasjoner for alle.
- Opprettholde og videreutvikle hele den lokale landbruksnæringa for de kommende åra.
- Opprettholde kulturlandskapet gjennom jordbruksdrift og beiting med husdyr, for at bygda kan framstå som attraktiv både for bosetting, hyttenæring og turisme.
- Landbruksnæringa tilpasser seg til endringer i klimaet og bidrar til verdiskaping basert på fornybart råstoff fra landbruket.
- Unngå tap og fragmentering av beitearealer for rein på grunn av menneskelige inngrep og aktivitet.

- Vekst må ikke gå på bekostning av viktige natur- og kulturverdier.

Dette vil vi gjøre

- Vi gjennomfører tiltaka i næringsplanen fra 2017.
- Vi viderefører omdømmearbeidet «Tid til å leve» i samarbeid med mange lokale aktører.
- Vi gir støtte til nyetableringer, entreprenørskap og utvikling i det lokale næringslivet og sørger for at det finnes attraktive lokaler og arealer.
- Vi arbeider for gode kommunikasjoner til beste for næringsliv, pendlere, skoleelever og alle andre. Bygdas viktigste transportårer (fv. 65 og fv. 701/700) har til dels dårlig framkommelighet og flere farlige punkter/strekninger som må forbedres, særlig for å kunne brukes av lange kjøretøy.
- Vi arbeider for at innbyggerne og bedriftene skal ha tilgang til tilfredsstillende bredbånds- og teletjenester.
- Vi arbeider for økt aktivitetsnivå og nødvendig omstilling innen næringslivet. Dette gjelder også for tjenesteyting, organisasjonsliv, opplevelser og kultur.
- Vi etablerer ei tjenlig ansvarsfordeling mellom kommunen som tilrettelegger, Rindal næringsforum som interesseorganisasjon og enkeltbedrifter som ansvarlige for egen aktivitet og økonomi.
- Vi legger til rette for tidsaktuelle aktiviteter og tilbud gjennom samarbeid med frivilligheten og frivilligsentralen.
- Vi arbeider for en samfunnsaktiv skole med elevbedrifter og vil gjerne innarbeide en kultur for å identifisere og ta vare på ildsjeler og gründere.
- Vi samarbeider med "Høttrindalinger" som bidrar til økt aktivitet, handel og verdiskaping.
- Vi arbeider aktivt med kommunikasjon, med sikte på å få flere engasjert i utviklinga av lokalsamfunnet og å forankre ulike utviklingsprosesser i befolkninga.
- Vi legger til rette for at brukerne kan kjøpe jord eller inngå langsiktige leiekontrakter som en nøkkel til videreutvikling i landbruket.
- Vi legger til rette for varierte produksjoner og en variert bruksstruktur i hele bygda.
- Vi bidrar til at landbruket og andre næringer på ulike måter tilpasser seg til klimautfordringene.

Klima og samfunnsikkerhet

Utfordring

- Utslipp av klimagasser fører til økning av den globale gjennomsnittstemperaturen, og konsekvensene av dette kan bli alvorlige, både for menneskene og naturen. Vi ser også i Norge allerede en tendens med mer ekstremvær og hendelser som ras/skred, tørke og flom.

Mål

- Bidra til reduksjon av klimagassutslipp på områder der vi har forutsetninger for det.
- Sikre at utbygging og utvikling tar hensyn til de utfordringer naturen har gitt.
- Rindal skal ha et plan- og styringssystem som ivaretar befolkningen, kritiske samfunnsfunksjoner og næringslivets behov for sikkerhet og trygghet ved å redusere sannsynlighet for at uønskede hendelser forekommer gjennom god forebygging.

- Rindal skal ha en forberedt og øvet kriseorganisasjon for å redusere konsekvensene for befolkningen dersom vi utsettes for en uønsket hendelse.
- Rindal skal samarbeide med eksterne aktører for å styrke samfunnssikkerheten.
- Rindals arbeid med samfunnssikkerhet og beredskap skal være lærende og i kontinuerlig utvikling. *(flere av måla er henta fra helhetlig ROS)*

Dette vil vi gjøre

- Som planmyndighet er vi bevisste på hvordan arealbruk påvirker transportbehov.
- Vi legger kunnskap om risiko- og sårbarhetsforhold til grunn for all arealplanlegging som legger opp til utbygging, samt for tillatelser etter Plan- og bygningsloven.
- Vi vil raskt innta en mer aktiv rolle i arbeidet for mer klimavennlige løsninger og å tilpasse kommunens virksomhet til klimaendringer.
- Vi arbeider sammen med andre for økt aktsomhet og kunnskap om klima og samfunnssikkerhetsspørsmål.
- Vi vil undersøke mulighetene for å benytte sol- og/eller vindenergi ved nybygg.

Rindal i Trøndelag

Utfordring

- Overføring av Rindal fra Møre og Romsdal til Trøndelag krever mange praktiske tilpasninger og en ekstra innsats for å bli godt integrert der. Dette gjelder både for kommuneorganisasjonen og det sivile samfunnet i bygda.

Mål

- Rindal blir så fort som mulig en fullverdig og integrert del av Trøndelag.

Dette vil vi gjøre

- Kommunen og bygda for øvrig tar en aktiv rolle i å vise seg fram og bygge nettverk i Trøndelag, samtidig som vi bevarer gode relasjoner til samarbeidspartnere på Nordmøre.
- Vi arbeider for at ungdom fra Rindal fortsatt får full tilgang til videregående skole i Surnadal.
- Vi arbeider for å komme inn under St Olavs Hospital også for det psykiske helsevernet.
- Vi løser velferdsoppgaver og tjenesteproduksjon i samarbeid med andre kommuner der vi ser at det gir de beste tjenestene til innbyggerne.
- Etter hvert vil vi trappe ned omfanget av ordninger på Nordmøre og konsentrere oss om å få til tjenlige løsninger med Orkland eller større deler av Trøndelag.
- Godt innarbeidede ordninger med Surnadal og andre nabokommuner på indre Nordmøre kan likevel fortsette når dette gir de beste tjenestene.
- Vi sørger for god informasjon til innbyggere, folkevalgte og ansatte gjennom hele prosessen.

Kommunestruktur

Utfordringer

- Rindal kommune har vært en velstyrt kommune som har utført sine oppgaver godt. Men demografiske utfordringer og dårligere økonomiske rammebetingelser i framtida kan gjøre det mer krevende å levere gode nok tjenester.
- Stortingsvedtak om kommuneproposisjonen og stadige signaler fra regjeringa tyder på at presset for sammenslåing av kommuner vil vedvare.
- Uavhengig av resultat av kommunereformen vil det fortsatt være behov for interkommunale samarbeid på mange områder, til dels samarbeid som omfatter mange kommuner.

Mål

- Rindal består som egen kommune så lenge det er mulig å levere gode nok tjenester på den måten.

Dette vil vi gjøre

- Vi setter alt inn på å levere gode nok tjenester, for dermed å kunne bestå som egen kommune.
- Vi vil arbeide for å utvikle og bevare gode relasjoner til andre kommuner.
- Vi vil arbeide mot bruk av tvang og for at det heller skal finnes gulrøtter for frivillig sammenslåing mellom kommuner.
- Vi vil bruke interkommunalt samarbeid som alternativ til sammenslåing.
- Vi ønsker å ha god folkevalgt styring av interkommunale samarbeid.

HANDLINGSPROGRAM DETALJERT 4 ÅR

Ansvar 100: Politikk

Virksomhetens budsjettområde og oppgavene

Ansvarer omfatter følgende tjenester med bevilgede midler i budsjett/økonomiplan

Funksjon	Tjeneste	Kort beskrivelse
1000	Folkevalgte styringsorganer	
1001	Støtte politiske partier	
1005	Ordfører	
1100	Kontroll og revisjon	Møre og Romsdal revisjon IKS

Mål og tiltak

Muligheter og fokusområder for drift i planperioden:

- Sørge for at kommunen er en attraktiv arbeidsplass gjennom å ha en kontinuerlig og fratidsrettet arbeidsgiverpolitikk.
- Arbeide med en langsiktig og bærekraftig økonomiforvaltning
- Arbeide med omdømmebygging bl.a gjennom Tid til å leve
- Arbeide for gode kommunale tjenester og utvikling av lokalsammfunnet
- Ha dialog og kommunikasjon med fylket, våre nabokommune og andre det er naturlig å samarbeide med.
- Være synlige i lokalmiljøet
- Bidra til klima- og miljøvennlig utvikling

Planlagte utviklingsoppgaver for å nå målene	20	21	22	23
Sikre god og tidlig politisk involvering i pågående prosesser	X			
Revidere arbeidsgiverstrategi	X	X		
Bidra til næringsutvikling, og at vi tilrettelegger for et konkurranse – og omstillingsdyktig næringsliv	X	X	X	X
Gjennomgang av ressursbruken på næring – koordineres med Rådmannen sin prosess i tett dialog med formannskap.	X			
Gjennomgang av delegasjonsreglementet	X			
Etablere tettere kontakt med næringslivet, både formelt og uformelt	X	X		

Kostratall

Kostratall	Rindal 2017	Rindal 2018	Gruppe 2 2018	Landet u/ Oslo 2018
Fødte på 1000 innbyggere (per 100)	11,3	7,9	8,8	9,9
Netto innflytting (antall)	7	-3	-586	15891
Netto driftsresultat i % av brutto driftsutgifter	3,2	-0,5	1,9	2,2
	78,3	79,4	95,2	105,6

Ansvar 101: Rådmann/sentraladministrasjon

Virksomhetens budsjettområde og oppgavene

Ansvarer omfatter følgende tjenester med bevilgede midler i budsjett/økonomiplan

Funksjon	Tjeneste	Kort beskrivelse
1201	Lederteamet	Rådmann, økonomisjef og personalsjef
1205	Innvandrerhjelp	100 % stilling – Brukes i en nedgangsperiode i antall flyktninger i 50 % stilling for andre oppgaver for stab
1206	Kurs og opplæring	Fellespost disponeres av AMU
1209	Sentral IKT	100 % stilling innen IKT, beredskap og kommunikasjon. Alle fellessystemer og felles infrastruktur.
2345	Frivillighetssentral	60 % stilling

Rådmannen med hjelp fra lederteamet er «den øverste leder for den samlede kommunale eller fylkeskommunale administrasjon, med de unntak som følger av lov, og innenfor de rammer kommunestyret eller fylkestinget fastsetter».

Mål og tiltak

Muligheter og fokusområder for drift i planperioden:

- God involvering i omstillingsprosesser
- Jobbe for et godt arbeidsmiljø, styrke jobbnærvær, forebygge og redusere sykefraværet og hindre utstøting fra arbeidslivet
- Kvalitet på tjenestene skal sikres ved nok og riktig kompetanse
- Sørge for gode og tilgjengelige digitale tjenester for innbyggere og næringsliv
- Folkehelseperspektivet tas inn i alt planarbeid
- Mest mulig standardiserte løsninger som tilbys fra IKT Orkide
- Utnytte muligheter i samhandlingsplattformen Office 365
- Ivareta oppfølgingsansvar for at det utarbeides gode GDPR-rutiner for fagsystemene
- Ledige stillinger for lærlinger lyses ut årlig

Planlagte utviklingsoppgaver for å nå målene	20	21	22	23
Omstillingsprosess				
Tilpasse organisasjonen på en helhetlig måte og vurdere bemanning kontinuerlig <ul style="list-style-type: none">• Barnehagestruktur• Ledelsesstruktur teknisk/landbruk/plan/næring• Bygningsstruktur – ned med antall bygg og areal• Helse og omsorg• Administrasjon/stab – tjenesteyting• Kultur/Kulturskole/Bibliotek• Se på samlokalisering av frivillighetssentral med Rindalshuset	X			
Lederutvikling fortsetter (10-faktor)	X	X		

Planlagte utviklingsoppgaver for å nå målene	20	21	22	23
Bidra til effektivisering av arbeidsprosesser				
Bruke offentlige anbud til å stille krav om ryddige arbeidsvilkår og bruk av faglærte	X			
E-Handel skal være førstevalg ved innkjøp	X			
Etiske retningslinjer for Rindal kommune revideres			X	
Revidering delegeringsreglement, økonomi- og finansreglement	X			
Utarbeide finansielle måltall	X			
Vurdere samarbeid med andre kommuner	X	X		
Arbeide aktivt for å redusere sykefraværet i hele organisasjonen	X	X	X	X
Vurdere midlertidig stopp i innleie av vikarer (sykevikarer eller andre typer vikarer) og nyttilsetninger inne aktuelle ansvarsområder	X			
Sette miljø på dagsorden bla. A <ul style="list-style-type: none"> • Prosjekt redusere «matsvinn» • Kildesortering settes på dagsorden. 	X			
Sørge for gode og tilgjengelige digitale tjenester				
Gjennomføre handlingsplan i digitaliseringsstrategien	X	X		
Innføre moderne arbeidsflate for alle ansatte	X	X		
Stenge lokalt datarom	X			
Innføring av helseplattformen	X	X	X	
Etablere plan for velferdsteknologi			X	X

Vedtatte investeringstiltak	20	21	22	23
Investeringer i samsvar med handlingsplan for digitalisering	X	X	X	X

Slik vil vi endre tjenesten for å opprettholde forsvarlig drift og økonomi:

Budsjett 2020

- Rådmannen vil tilpasse organisasjonen til budsjettet og økonomiplanen, med prosesser mot ansatte og politisk ledelse.

Økonomiplan 2020-2023

- Rådmannen vil følge opp vedtak som er og blir gjort om omorganisering.

Ansvar 110: Stabsenheten

Virksomhetens budsjettområde og oppgavene

Ansvarer omfatter følgende tjenester med bevilgede midler i budsjett/økonomiplan.

Funksjon	Tjeneste	Kort beskrivelse
1200	Administrasjon/stab	5,5 årsverk. Leverer tjenester innen områdene økonomi, arkiv, politikk og kundemottak

Staben skal levere kvalitetsmessig gode administrative tjenester til organisasjon og innbyggere. Våre brukere skal bli møtt på en imøtekommende og respektfull måte, og vi skal utvikle gode relasjoner med fagmiljø i og utenfor kommunen. Tjenestene skal utvikles i takt med teknologiske muligheter og samfunnets endrede krav.

Mål og tiltak

Muligheter og fokusområder for drift i planperioden:

- Utvikle administrative tjenester av god kvalitet
 - Det har vært en hurtig utvikling innen våre tjenestemråder. Arbeidsprosesser må dokumenteres og rutiner bygges inn i kvalitetssystemet.
 - Bygge kompetanse innen våre fagområder
 - Utvikle ulike plattformer for intern og ekstern samhandling
- Digitalisering av administrative tjenester
 - Nasjonale standarder endres hurtig, og vi skal følge dette opp, og jobbe for at vi velger digitale løsninger.
 - Stabens fagsystemer er fellessystemer innenfor IKT-Orkide. Dette sikrer profesjonalitet, oppfølging og faglig samarbeid på tvers av kommuner.

Planlagte utviklingsoppgaver for å nå målene	20	21	22	23
Oppdatere arkivplanen for Rindal kommune	X			
Opprydning av eldre arkiver. Vurdere kassasjon og deponering		X	X	
Utvikle gode beskrivelser av våre rutiner, og få disse lagt i kvalitetssystemet	X			X
Utvikle regnskapstjenesten i henhold til nye krav	X			
Innføre månedlig fakturering		X		

Slik vil vi endre tjenesten for å opprettholde forsvarlig drift og økonomi:

Budsjett 2020

- Redusere åpningstiden i kundemottaket
 - Stenging romjul, julaften og nyttårsaften.
- Prosess for å avslutte tjenesteproduksjon utenfor eget ansvarsområde.
- Reduksjon av lønnsbudsjettet på 400.000kr, med en reduksjon i 80% stilling.
- Det er usikkerhet hva konkrete konsekvenser virksomhetsoverdragelsen av skatteoppkrevsfunksjonen har for budsjettet og regnskapet i 2020.

Kostratall

Kostratall	Rindal 2017	Rindal 2018	Gruppe 2 2018	Landet u/ Oslo 2018
Brutto driftsutgifter til administrasjon i % av totale brutto driftsutgifter	6,5%	6,9%	6,2%	4,9%
Brutto driftsutgifter til administrasjon pr. innbygger – kroner	6871	7469	6212	4168

Ansvar 121, 122, 123: Barnehagene

Virksomhetens budsjettområde og oppgavene

Ansvarer omfatter følgende tjenester med bevilgede midler i budsjett/økonomiplan

Funksjon	Tjeneste	Kort beskrivelse
2011	Rindal barnehage	18 barn 4, 40 årsverk + styrket
2012	Bolme barnehage	52 barn 13 årsverk
2013	Øvre Rindal barnehage	28 barn 6, 60 årsverk + styrket
	PPT	Kartlegging, veiledning og råd

Barnehagens samfunnsmandat er: «I samarbeid og forståelse med hjemmet, å ivareta barnas behov for omsorg og lek og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling»

(Jf. Lov om barnehager)

Barnehageloven regulerer mye av barnehagens drift:

- Bemanningsnorm
- Pedagognorm
- Rett til barnehageplass
- Arealnorm
- Makspris
- Redusert foreldrebetaling og gratis kjernetid for husstander med lav inntekt

Mål og tiltak

Muligheter og fokusområder for drift i planperioden:

- Folkehelse skal være et sentralt element i alt vi gjør
 - Barnehagene skal ha et trygt og godt barnehagemiljø
 - Barnehagene skal ha høy kvalitet med kompetente voksne
 - Barnehagebarn skal utvikle gode kommunikasjon- og språkferdigheter

Planlagte utviklingsoppgaver for å nå målene	20	21	22	23
Barnehagene skal ha et trygt og godt barnehagemiljø				
Ferdigstille og ta i bruk plan for trygt og godt læringsmiljø	X	X		
Utarbeide rutiner i tråd med nytt lovverk	X			
Gjennomføre programmet ICDP for ansatte i samarbeid med PPT	X	X		
Kompetanseheving i observasjon og analyse		X	X	
Sikre at sårbare barn får tidlig og god hjelp				
Utvikle rutiner for avdekking og oppfølging		X	X	
Barnehagen i fremtiden				
Utredning av framtidig organisering av barnehagetilbudet for å få et best mulig tilbud med vedtekter	X			

Slik vil vi endre tjenesten for å opprettholde forsvarlig drift og økonomi:

Budsjett 2020

- 2 uker sommerstengt barnehage som en prøveordning i 2020, med evaluering av ordningen.

Kostratall

	Rindal 2017	Rindal 2018	Gruppe 2 2018	Landet u/ Oslo 2018
Netto driftsutgifter barnehage i % av netto driftsutgifter	9,5	10,1	11,5	14,3
Netto driftsutgifter pr. barn i barnehage	132 888	143 716	157 561	153 249
Andel barnehagelærere i forhold til grunnbemanning	48,3	51,5	40,0	40,8
Andel barn 1-5 år med barnehageplass	89,7	94,5	90,6	92,2

Ansvar 131: Rindal skole

Virksomhetens budsjettområde og oppgavene

Ansvarer omfatter følgende tjenester med bevilgede midler i budsjett/økonomiplan

Funksjon	Tjeneste	Kort beskrivelse
2021	Grunnskole 1.-10. trinn PPT	218 elever, 24,5 årsverk lærere, 2,3 årsverk andre ansatte og PPT
2151	Skolefritidsordning	49 barn, 3,1 årsverk + lærling
2231	Skoleskyss	Serves nå av AtB, samme skyssopplegg som de siste åra
2221	Lokaler	Leie Rindalshuset m/svømmeanlegg
2135	Voksenopplæring	Avsluttet ved Rindal skole juni-2019. Kjøper nå tjeneste fra Surnadal kommune for de få det gjelder.

Mål og tiltak

Muligheter og fokusområder for drift i planperioden:

- Godt læringsutbytte
- Godt læringsmiljø
- Ruste rindalningene for framtidig utdanning og samfunnsliv

Planlagte utviklingsoppgaver for å nå målene	20	21	22	23
Fremme god helse, trivsel og læring for barnets beste				
Plan for Trygt og godt læringsmiljø – uten mobbing , følges opp med ledelse, omsorgsfull kontroll, struktur og varme.	X	X		
Utvikle samarbeid med PPT, barnevern og skolehelsetjeneste, bl.a. mestrings-gruppemøter på skolen. Ungdataundersøkelse (blir nr 3 i rekken i 2020).	X	X		
Lære å ta vare på seg selv og hverandre ved å trene ferdigheter, sosial kompetanse og digital dømmekraft.	X	X		
Styrket kompetanse rundt barn og unges psykososiale miljø på skolen	X			
Godt læringsutbytte – god progresjon mot eksamen og gjennomføring				
Tidlig innsats, trene leseferdigheter. Praktisk, variert og relevant undervisning.	X	X		
Ny læreplan innarbeides og tas i bruk (mer trykk på dybdelæring, folkehelse og livsmestring, medborgerskap, bærekraftig utvikling).	X	X		
Regionsamarbeid i Orkdalsregionen/Orkdal-Øy (kompetanseutvikling, sensorordning og oppfølging av Fylkesmannen i Trøndelag)	X	X	X	X
Øke generell digital kompetanse				

Hensiktsmessig IKT-utstyr for elever og ansatte – mot mer adaptiv læring.	X			
Programmering/koding i ordinær opplæring og som valgfagstilbud.	X	X	X	X
Videreutdanning «Kompetanse for kvalitet» og skolebasert kompetanseutvikling	X	X	X	X
Lokal forankring og samarbeid med næringsliv og organisasjoner				
Tid til å leve-timer med valg i skolehverdagen	X			
Entreprenørskapsarbeidet følges opp og utvikles med elevbedrifter, næringslivssamarbeid og gründercamp. Elevene skal få kjennskap til og prøve seg i lokalt næringsliv.	X	X	X	X

Slik vil vi endre tjenesten for å opprettholde forsvarlig drift og økonomi:

Budsjett 2020

- Elevtallet går ned og skolen reduserer ansatteressursen betydelig. Skolen mener fortsatt å kunne ha forsvarlig opplæringstilbud, og omtrent klare å opprettholde undervisningskvaliteten.
- Antall SFO-barn går opp noe med tilnærma samme bemanning.

Økonomiplan 2020-2023:

- Tilpasse ressursbruken ut fra elevtall i grunnskolen.

Kostratall

	Rindal 2017	Rindal 2018	Gruppe 2 2018	Landet u/ Oslo 2018
Netto driftsutgifter grunnskole i % av totale netto driftsutgifter	19,4	17,3	23,1	23,2
Gjennomsnittlig gruppestørrelse 1.-4.	13,0	12,4	10,8	12,6
Gjennomsnittlig gruppestørrelse 5.-7.	12,4	11,3	11,1	13,0
Gjennomsnittlig gruppestørrelse 8.-10.	13,3	11,8	12,0	14,3
Andel elever som får spesialundervisning	9,3	8,5	8,5	7,9
Andel innbyggere 6-9 år i SFO - %	31,8	42,6	43,8	58,6
Brutto driftsutgifter i grunnskolen pr. elev	126 790	125 805	138 779	121 233

Ansvar 140: Kultur

Virksomhetens budsjettområde og oppgavene

Ansvaret omfatter følgende tjenester/funksjoner med bevilgede midler i budsjett/økonomiplan:

Funksjon	Tjeneste	Kort beskrivelse
2310	Annet barne- og ungdomsarbeid	Kulturelle skolesekken(kulturtilbud i skole), tilskudd til prosjekt, Ung kulturmønstring,
2311	Ungdomsrådet	Drift ungdomsrådet, tilskudd ungdomstiltak, egne arrangement, MOT. Ca 0,2 årsverk
3700	Folkebibliotek	Drift og utvikling av bibliotektjenesten, inkl. Skolebibliotek Rindal skole. Ca. 0,8 årsverk
3730	Kinoer	Drift av kino, prosjekt. Ca 0,2 årsverk
3750	Museer	Tilskudd til Museene i Sør-Trøndelag (MIST), aktivitetsdrift ved skimuseet i samarbeid med MIST. Ca 2,2 årsverk(2 via MIST)
3770	Kunstformidling	Kulturelle spaserstokk, Kulturvøkku, egne arrangement/kulturtiltak, tilskudd prosjekt m.m. Tilskudd drift av lag.
3800	Idrett	Tilskudd løypeoppkjøring, tiltak nærmiljøanlegg og mindre idrettsanlegg og spillemiddelprosjekt. Driftstilskudd idrettslag.
3830+	Kulturskole	Tilskudd drift av interkommunal kulturskole med Surnadal.
3850	Øvrige kulturformål	Kulturminnevern, øvrige kulturtiltak, tilskudd lag/foreninger.
3855	Kulturadministrasjon	Adm., saksbehandling, veiledning og informasjon på hele kulturområdet. 1 årsverk.
3860	Rindalshuset	Administrasjon, utleie og drift av tilbud i Rindalshuset. Ca 1,3 årsverk
3920	Andre kirkelige formål	Tilskudd livs- og trossamfunn

I tillegg til å drifte sentrale og viktige kulturtjenester i kommunen, skal tjenesten gjennom samarbeid med frivillig aktivitet, andre offentlige institusjoner og organisasjoner (økonomisk og på andre måter) bidra til at Rindal skal være et godt sted å leve og bo også når det gjelder innbyggernes fritidsaktivitet og tilreisendes totalopplevelse av kommunen.

Mål og tiltak

Muligheter og fokusområder for drift i planperioden:

Kulturkontoret skal være en aktiv samarbeidspartner til det frivillige kulturlivet

- Fortsatt være koordinator og tilrettelegger for Kulturvøkku
- Årlige dialogmøter med idrettslivet

- Bidra aktivt til veiledning og oppfølging av spillemiddelordningen

Biblioteket og Rindalshuset skal være et aktivt og levende kultursenter

- Gjennomføre lokale litterære/lese-/studiefremmende tiltak
- Bidra i egen regi eller sammen med andre til nye aktivitetstilbud på huset

Rindal kommune skal bidra til opplevelse, utvikling og fritidstilbud til barn og unge

- Følge opp tiltak og forpliktelser i MOT-arbeidet
- Følge opp avtale med Trøndelag fylke om Kulturelle skolesekk, og utarbeide lokal kultursekkplan

Planlagte utviklingsoppgaver for å nå målene	20	21	22	23
Rindal kommune skal ha fokus på egen kulturhistorie				
Gjennomføre registrering av kulturminner som grunnlag for videre planarbeid	X			
Ferdigstille Kulturminneplan for Rindal		X		
Etablere opplevelsespunkt langs kulturstien med lokalhistoriske tema	X	X		
Følge opp forvaltnings-/formidlingstiltak i kommende kulturminneplan		X	X	X
Vurdere utgivelse av samla Kulturhistorie-prosjekt for Rindal	X			
Rindal skimuseum skal være en aktiv og godt besøkt kulturinstitusjon				
Følge opp og oppdatere vedlikeholdsrapport for museets bygninger og anlegg	X	X		
Slutføre og følge opp samarbeidsavtale med MIST om museumdrifta	X			
Avklare samarbeidsløsninger og –former mellom kommune og museum etter overføring til MIST	X			
Biblioteket og Rindalshuset skal være et aktivt og levende kultursenter				
Etablere biblioteket/Rindalshuset som en digital hjelpesentral for innbyggerne	X			
Rindal kommune skal bidra til opplevelse, utvikling og fritidstilbud til barn og unge				
Videreutvikle og vitalisere ungdomsrådsarbeidet	X			
Vurdere tilbud om møtesteder for ungdom	X			

Vedtatte investeringstiltak (samt driftstiltak for fdv)	20	21	22	23
Museum	I			

Slik vil vi endre tjenesten for å opprettholde forsvarlig drift og økonomi:

Budsjett 2020/økonomiplan 2021-23:

- Framskrevet lønn ekstra utgift 110`
- Kutt/endringer:
Kuttet tilskudd 17. Mai - 10`

Kuttet markedsføringsbudsjett Kino - 20`
 Øke leieinntekter Rindalshuset - 35`

NB! Det gjøres oppmerksom på at endelig avtale mellom Rindal kommune (RK) og Musea i Sør-Trøndelag (MIST) ikke er ferdigstilt, og det er derfor usikkerhet i forhold til hvor mye RK sitt tilskudd til museumsdrift vil bli fra 2020. Det er håp om at vil bli en avklaring på dette område i løpet av november, og dermed kalrgjøre RK sitt økonomiske bidrag.

Kostratall

	Rindal 2017	Rindal 2018	Gruppe 2 2018	Landet u/ Oslo 2018
Netto driftsutgifter til kultur i % av totale netto driftsutgifter.	6,2	4,2	3,4	3,9
Netto driftsutgifter kultur pr. innbygger	4 528	3 214	2 408	2 354
Netto driftsutgifter til idrett i % av totale netto driftsutgifter	0,2	0,1	1,0	1,3
Netto driftsutgifter til barn/unge i % av totale netto utgifter	0,7	0,6	0,9	0,8
Brutto investeringsutgifter til kultur pr innbygger	1 780	946	902	1053
Besøk folkebibliotek pr innbygger	4,1	3,8	3,8	4,8
Besøk pr kinoforestilling	19,4	19,2	27,2	29,0

Ansvar 151: Nærings- og samfunnsutvikling

Virksomhetens budsjettområde og oppgavene

Ansvarer omfatter følgende tjenester med bevilgede midler i budsjett/økonomiplan

Funksjon	Tjeneste	Kort beskrivelse
3250	Rindal Utviklingsfond (RUF)	lån og tilskott til bedrifter og etablerere
3251	Strategiske næringstiltak	prioriterte tilretteleggingstiltak i regi av kommunen eller andre
3253	Drift av næringskontoret	næringskontoret med to halve stillinger

Ansvarer omfatter

- Tilrettelegge og stimulere for styrking og utvikling av lokalt næringsliv.
- Tilrettelegge og motivere for etablering av ny virksomhet
- Forvaltning av Rindal Utviklingsfond (RUF), kommunens næringsfond
- Bedriftsrådgivning
- Iverksetting og gjennomføring av tiltak i *Næringsplan for Rindal 2017-20*
- Regionalt samarbeid om næringsutvikling
- Andre strategiske næringstiltak og samfunnsutviklingsarbeid

Mål og tiltak

Muligheter og fokusområder for drift i planperioden:

Vi vil styrke lokalt næringsliv og bidra til flere nyetableringer

- Forvalte næringsfondet og gi økonomiske bidrag til beste for lokalt næringsliv. Prioritere søknader om støtte til tiltak som vil kunne gi ytterligere sysselsettingseffekt.
- Sette tiltak i lokal næringsplan ut i livet i samarbeid med næringslivet, organisasjoner og andre
- Formidle tilskudds- og låneordninger og annen ekstern hjelp til næringslivet
- Drive oppsøkende virksomhet og gi aktiv rådgivning, særlig ved nyetableringer
- Bidra til å opprettholde og utvikle ulike møteplasser og nettverk for næringslivet, lokalt og i regionen
- Gi aktiv støtte til at Rindal Næringsforum kan spille ei aktiv rolle som talerør, møteplass og utviklingsaktør
- Arbeide for utdanning, rekruttering og kompetanseheving til beste for næringslivet i bygda
- Arbeide for opprusting av fv 65 og andre prioriterte samferdselstiltak
- Markedsføre næringsområdet i Brønstadøyan og ledige næringslokaler i ulike mediekkanaler

Vi vil satse på ungt entreprenørskap, samarbeid mellom skole og næringsliv

- Videreføre ungt entreprenørskap
- Støtte innovasjonscamp og yrkesmesse
- Videreføre sommerjobb for ungdom
- Gi ungdom positive holdninger til bygda gjennom skoleåra og gjennomføre tiltak som stimulerer til heimflytting

Vi vil bidra til å utvikle reiseliv og opplevelsesnæring

- Delta i reiselivssamarbeid og vurdere overgang fra Visit Nordmøre og Romsdal til Trøndelag Reiseliv
- Samarbeide med andre om profilering og markedsføring av Trollheimen, gjerne også med verneområdeforvaltinga
- Mer målretta næringsutvikling knytta til reiseliv, hytter, kultur og opplevelser - basert på lokale fortrinn og muligheter i Rindal
- Samarbeide med "høttrindalinger" som bidrar til økt aktivitet, handel og verdiskaping

Vi vil videreutvikle bygda som et godt sted å bo

- Befeste og videreutvikle Rindals gode omdømme, fortsette arbeidet med "Tid til å leve" og bolyst
- Fremme tilflytting og bosetting, utvikle nye boligtilbud, samarbeide med private aktører om dette
- Arbeide for at innbyggerne og bedriftene skal ha tilgang til tilfredsstillende bredbånds- og teletjenester

Planlagte utviklingsoppgaver for å nå målene	20	21	22	23
Forbedre eget informasjonsarbeid, og forenkle og digitalisere egne søknadsprosedyrer	X	X		
Gå inn med kommunale egenandeler ved utbygging av bedre bredbånds- og teletjenester	X	X		
Raskt finne ei varig løsning for T-Komponent Bygg AS	X			
Utvide ordningen «Sommerjobb for ungdom» <ul style="list-style-type: none">• Undersøke muligheten for et samarbeid og samfinansiering med bedrifter og lag/organisasjoner slik at all ungdom som vil kan få tilbud om sommerjobb	X	X	X	X
Ferdigstille uferdige industriområder, bla. a. Brøndstadøyen	X			

Investeringsiltak	20	21	22	23
Ferdigstille uferdige industriområder, bla. a. Brøndstadøyen		I		

Slik vil vi endre tjenesten for å opprettholde forsvarlig drift og økonomi:

Budsjett 2020:

- Tar bort post for konsulentutgifter ved næringskontoret.

Økonomiplan 2021-2023:

- Som for budsjett 2020.
- Må skaffe nye inntekter.

Kostratall

	Rindal 2017	Rindal 2018	Gruppe 2 2018	Landet u/ Oslo 2018
Brutto driftsutgifter til næringsforvaltning i % av totale brutto driftsutgifter	4,0	3,4	2,4	1,3
Netto driftsutgifter til tilrettelegging og bistand til næringslivet i % av totale netto driftsutgifter	1,5	0,8	0,4	0,2

Ansvar 152: Plan

Virksomhetens budsjettområde og oppgavene

Ansvarer omfatter følgende tjenester med bevilgede midler i budsjett/økonomiplan

Funksjon	Tjeneste	Kort beskrivelse
3010	Plansaksbehandling	Kommunens planarbeid
3350	Rekreasjon i tettsted	Avskrivninger på tidligere investeringer

Ansvarer omfatter

- Kommuneplanarbeid, både samfunnsdelen og arealdelen
- Ajourføring av eksisterende arealplaner og utarbeidelse av nye
- Saksbehandling etter plandelen i plan- og bygningsloven, for private regulerings- og bebyggelsesplaner
- Behandling av ulike søknader om dispensasjoner
- Behandling av planer fra fylkeskommunen, nabokommunene og andre

Mål og tiltak

Muligheter og fokusområder for drift i planperioden:

Vi vil komme à jour med planverket og nettbaserte selvbetjeningsløsninger

- Etablere sikre rutiner for ajourhold av alle planer og dispensasjoner
- Digital plan- og byggesaksdialog skal være i bruk

Vi vil behandle reguleringsplaner rett og rettidig

- Bruke Plankontoret til løpende planoppgaver, men holde kostnadene nede

Vi vil utarbeide nye eller reviderte planer der det trengs mest

- Revidere og digitalisere reguleringsplan for Moan
- Revidere kommuneplanens samfunnsdel en gang i hver kommunestyreperiode
- Avklare om det skal utarbeides interkommunal arealplan for Trollheimen
- Oppdatere planstrategi for ny valgperiode

Vi vil ta hensyn til klima og samfunnssikkerhet i planarbeidet

- Være bevisste på hvordan arealbruk påvirker transportbehov
- Legge kunnskap om risiko- og sårbarhetsforhold til grunn for all arealplanlegging
- Finne rollen vår i arbeidet for mer klimavennlige løsninger og tilpasse kommunens virksomhet til klimaendringer
- Arbeide sammen med andre for økt aktsomhet og kunnskap om klima og samfunnssikkerhetsspørsmål

Planlagte utviklingsoppgaver for å nå målene	20	21	22	23
Oppdatere planstrategien i 2020	X			
Revidere kommuneplanens samfunnsdel i 2022			X	
Revidere og digitalisere reguleringsplan for Moan i 2021		X		

Investerings tiltak	20	21	22	23
Ingen spesielle tiltak				

Slik vil vi endre tjenesten for å opprettholde forsvarlig drift og økonomi:

Budsjett 2020:

- Redusere på bruken av tjenester fra Plankontoret

Økonomiplan 2021-2023:

- Finne ekstra midler til revisjon av kommuneplanens samfunnsdel i 2022

Kostratall

	Rindal 2017	Rindal 2018	Gruppe 2 2018	Landet u/ Oslo 2018
Netto driftsutgifter til plansaksbehandling som andel av kommunens samlede netto driftsutgifter	0,5	0,7	0,5	0,5
Netto driftsutgifter til plansaksbehandling per innbygger	367	552	339	270

Ansvar 153: Landbruk og oppmåling

Virksomhetens budsjettområde og oppgavene

Ansvarer omfatter følgende tjenester med bevilgede midler i budsjett/økonomiplan

Funksjon	Tjeneste	Kort beskrivelse
3031	Oppmåling	0,6 årsverk. Oppmåling, matrikulering og kartforvaltning. AR5
3259	Tilskudd private veier	Administrere tilskudd private veier, transport tilskudd grus
3290	Landbruk	Tilskuddsforvaltning ca 40 mil
3294	Veterinærvakt	Administrere tilskudd veterinærvakt for Halså, Surnadal og Rindal Avventer endringer av grense av vakt-distrikt i forhold til Heim.

Ansvarer omfatter

- Matrikulering av nye fradelte tomter. Grenseavklaringer og grensejusteringer. Matrikulering av jordskiftesaker
- Matrikulering av byggesaker.
- Kontaktpunkt for investering Innovasjon Norge.
- Saksbehandling landbrukets særlover og deling pbl.
- Tilskuddsforvaltning av en rekke ordninger. Regionalt miljøprogram RMP, PT-Produksjonstilskudd i landbruket (ca. 35 mil). Sykdomsavløsning. SMIL - spesielle miljøtiltak i landbruket. NMSK - næring og miljøtiltak i skogbruket. Tilskudd drenering.
- Miljøarbeid.

Mål og tiltak

Muligheter og fokusområder for drift i planperioden:

- **I Rindal kommune skal folkehelse være sentralt element i alt vi gjør**
 - Arrangere kurs i samarbeid med landbrukets HMS tjeneste og andre
- **Øke melkekvoten**, ved aktiv hjelp og veiledning i forbindelse med kjøp og leie (handlingsrommet ved nye regler avklares i løpet av høsten)
- **Nyskaping og mangfold utvikles og styrkes** med oppfølging av brukere med planer om driftsutbygging og som har gjennomført utbygging.
- **Klimaarbeid**. Revidere klima og miljøplan.
- **Tilskuddsforvaltning**. Bedre tilskuddsforvaltning og kontrollfunksjoner.

Planlagte utviklingsoppgaver for å nå målene	20	21	22	23
Legge til rette for utvikling av tilleggsnæringer i landbruket		X		
Endre rutiner søknadsbehandling av tilskuddsordninger	X			
Skriftlige risikobaserte kontrollrutiner	X			
Biologisk mangfold prioriteres				
Følge opp undersøkelse i Lomunda. Utarbeide forvaltningsplan	X	X		

Planlagte utviklingsoppgaver for å nå målene	20	21	22	23
Klima- og miljøarbeid				
Forvalte sikra friluftareal ved Iglthønna med bidrag fra staten	X	X		
Revidere klimaplan. Nedsette Arbeidsgruppe og styringsgruppe. Bred involvering administrasjon og politikere. Avklares gjennom planstrategien.		X		

Slik vil vi endre tjenesten for å opprettholde forsvarlig drift og økonomi:

Budsjett 2020:

- Videreføring av dagens drift på alle områder unntatt oppmåling.
- Oppmåling redusert til 60 % stilling. Oppstart 01.08. Innleie av hjelp etter behov.

Økonomiplan 2020-2023:

- Stramme opp kontroll av tilskuddordninger
- Oppmåling 60 % stilling hele året.

Kostratall

	Rindal 2017	Rindal 2018	Gruppe 2 2018	Landet u/ Oslo 2018
Netto driftsutgifter til landbruksforvaltning og landbruksbasert næringsutvikling i prosent av totale netto driftsutgifter (prosent)	0,7	1,2	0,6	0,2
Godkjent nydyrka areal (dekar)	168	38	3785	24855
Søknader i alt etter jord- og konsesjonslov (antall)	22	9	1074	8172
Omdisponering av dyrka jord til andre formål enn landbruk (dekar)	1	4,3	216	3500

Ansvar 162: Bygg og anlegg

Virksomhetens budsjettområde og oppgavene

Ansvarer omfatter følgende tjenester med bevilgede midler i budsjett/økonomiplan

Funksjon	Tjeneste	Kort beskrivelse
1300	Adm. Lokaler	Drift av administrasjonslokaler. Dette vil si drift av de to kommunehusene og av Rindalstorget.
1906	Renhold	Renhold av kommunal bygningsmasse. Byggene som blir renholdt er kommunehusene, skole og SFO, tre barnehager, Rindal helsetun, fellesområdene på Austigard og Utigard, Rindalshuset (unntatt hallgulvet), skimuseet, deler av rutebilstasjonen og kulturskolen på Hov. Det er 8,5 årsverk på renhold og 0,4 årsverk på administrasjon.
2210	Førskolelokaler	Drift og vedlikehold av Bolme barnehage, Rindal barnehage og Øvre Rindal barnehage
2220	Skolelokaler	Drift og vedlikehold av ungdomsskolen, barneskolen og SFO.
2610	Lokaler Rindal helsetun	Drift og vedlikehold Rindal helsetun.
2650	Kommunale boliger	Utleie og drift av kommunale boliger, PU-boliger og omsorgsboliger
3020	Bygge- og delesaksbehandling	Behandling av plan og byggesaker
3252	FDV næring	Utleie og drift av næringsbygg. Dette gjelder rutebilstasjon, deler av Øvre Dalen, Autobygget og deler av Hov
3330	Kommunale veier	Drift og vedlikehold av 25 km kommunale vei og 7 km gangvei
3333	Veilys	Vi drifter og vedlikeholder 362 lyspunkt
3380	Feiervesen	Feiing og tilsyn av helårsboliger og fritidsboliger
3390	Brannvern	Brann, redning og tilsyn. Nytt brannsamarbeid fra 01.01.20
3400	Produksjon av vann	Produksjon av vann på 1 hovedvassanlegg og 3 mindre anlegg
3450	Distribusjon av vann	Drift og vedlikehold av 75 km rørrnett og 14 pumpestasjoner
3500	Avløpsrensing	Drift av 2 større renseanlegg. I tillegg er det en del små anlegg i enkelte boligfelt
3530	Avløp	Drift og vedlikehold av 45 km rørrnett og 9 pumpestasjoner
3751	FDV museum	Drift og vedlikehold av bygninger og uteområde på museet
3862	FDV Rindalshuset	Idrettshall, styrkerom, skytterbane, bibliotek, kino, basseng og garderober
3905	Kirkebygg	Drift av Rindal kirke og Rindalsskogen kapell

Teknisk avdeling har et mål om å sørge for gode funksjonelle kommunale bygg med godt inneklima. Vi vil levere god kvalitet på vann, avløp og renovasjonstjenester til kommunens innbyggere for å unngå spredning av smitte og sykdom.

Mål og tiltak

Muligheter og fokusområder for drift i planperioden:

- Se på mulig effektivisering av enheten
- Opprettholde minimum dagens standard på bygninger og på anlegg, og holde oss innenfor lover og regler mtp. HMS

Planlagte utviklingsoppgaver for å nå målene	20	21	22	23
Det skal foreligge et rasjonelt system for planlegging og styring av eiendomsforvaltningen	X			
Fokus på arealeffektiv kommune	X	X		
Lage driftsavtaler med enhetene om leveransen av renhold og drift/vedlikehold	X			
Gjennomføre tiltakene i vann, avløp og vannmiljøplanen	X	X	X	X
Skaffe ekstern tilstandsrapport på Bolme barnehage	X			
Utrede muligheten for reduksjon av bygningsmasse	X			
Utleie av ledige boliger	X	X		

Vedtatte investeringstiltak	20	21	22	23
Trafikksikkerhetstiltak	I			
Asfalt veger		I		
Brannbil			I	
Ny tankbil til brannvesenet		I		

Slik vil vi endre tjenesten for å opprettholde forsvarlig drift og økonomi:

Budsjett 2020:

- Holde drift og vedlikehold nede på et minimum. Ingen planer om standardheving av bygningsmassen og av kommunale veier
- Ved sykmeldinger så vil vi ha et minimum innleie av vikarer i arbeidsgiverperioden
- Ingen nye driftprosjekt
- Utrede muligheten for reduksjon av bygningsmasse

Økonomiplan 2021-2023:

- Et minimum av nye drift- og investeringsprosjekt
- Vurdere organisering og bemanning av enheten ved naturlig avgang av ansatte

Kostratall

	Rindal 2017	Rindal 2018	Gruppe 2 2018	Landet u/ Oslo 2018
Andel av befolkningen som er tilknyttet kommunal vannforsyning i %	66,8	66,8		82,9
Andel av befolkningen som er tilknyttet kommunal avløpstjenester i %	55,6	54,3		83,2
Tilknytningsgebyr vann	14 130	14 130	10 845	8 461
Tilknytningsgebyr kloakk	17 660	17 660	11 924	9 550
Tilknytningstetthet vann innb. pr. km nett	17	17		81
Tilknytningstetthet kloakk innb. pr. km nett	34	33	105	105
Årsgebyr vann + 1 år	4 338	4 450	4 419	3 741
Årsgebyr kloakk + 1 år	7 459	6 640	4 645	4 146
Årsgebyr standard renovasjonsabonnement	2 450	2 750	2 690	2 854
Selvkostandel vann	100 %	100 %		98 %
Selvkostandel avløp	100 %	100 %		97 %
Kg husholdningsavfall pr innbygger	498 kg	487 kg	486 kg	425 kg
Netto driftsutgifter til kommunale veier pr. innbygger	1 435	1 622	1 593	1 156
Brutto driftsutgifter pr. km kommunal vei	124 000	137 160	94 257	157 216
Kommunalt tilskudd pr km privat vei	4 020	4 111	4 300	7 163
Kommunale disponerte boliger pr. 1000 innbyggere	55	55	27	21
Beløp pr innbygger videretildelt til Startlån		449	1 017	1 731
Årsgebyr for feiing	320	330	538	468

	Rindal 2017	Rindal 2018	Gruppe 2 2018	Landet u/ Oslo 2018
Netto driftsutgifter brann (3390) pr innbygger i kr	957	1 105	1 165	889
Antall husstander tilkjent statlig bostøtte fra husbanken pr 1000 innbyggere	13,2	8,4	9,8	14,6
Netto driftsutgifter til funksjon 338 feiing og tilsyn pr 1000 innbyggere	-16	40	68	71
Antall utrykninger til branner og andre utrykninger pr 1000 innbyggere	7,4	10,8	16,4	17,7
Areal på formålsbygg pr innbygger m2	8,61	8,65	6,92	5,12
Utgifter til renhold pr m2 formålsbygg	219	191	160	161
Energikostnader pr m2 formålsbygg	131	142	129	126
Gjennomsnittlig saksbehandlingstid for byggesaker med 3 ukers frist	8	13	16	20
Gjennomsnittlig saksbehandlingstid for byggesaker med 12 ukers frist	10	22	34	37

Ansvar 173: Helse- og omsorg

Virksomhetens budsjettområde og oppgavene

Ansvarer omfatter følgende tjenester med bevilgede midler i budsjett/økonomiplan

Funksjon	Tjeneste	Kort beskrivelse
2320	Helseforebygging barn	Jordmortjeneste, helsestasjons- og skolehelsetjeneste. 1,7 årsverk.
2330	Forebyggende arbeid helse / sosial	Interkommunalt samarbeid om Miljøretta helsevern (Surnadal kommune er vertskommune)
2334	Folkehelsearbeid	Folkehelsekoordinator, 0,5 årsverk. Jobber systematisk med folkehelsearbeidet i hele kommunen.
2347	Aktiviteter eldre / funksjonshemmede	Avlasting i hjemmet og støttekontakt. Behovet for støttekontakt er varierende. Det er i dag 7 personer mottar støttekontakt
2548	Psykisk helsearbeid	Psykisk helsetjenestene tilbyr oppfølging og samtaler til personer med psykiske problemer/lidelser. 1,9 årsverk. Ca 50 –60 pasienter er årlig innskrevet i tjenesten.
2348	Sosiale tjenester psykisk utviklingshemmede	Støttekontakt. Behovet varierer
2410	Diagnose, behandling, rehabilitering	Legekantor med støttefunksjoner. 3 legehjemler, 3.16 årsverk merkantil/lab
2414	Terapi - omsorg	Fysioterapi og ergoterapitjenesten. Behandling og forebyggende arbeid. 0,75 årsverk fysioterapeut med driftsavtale, 1 årsverk kommunefysioterapeut og 0,5 årsverk ergoterapeut.
2543	Omsorgslønn	Omsorgsstønad til personer med særlig tyngende omsorgsoppgaver i hjemmet. 3 personer har omsorgsstønad i dag.
1204	Administrasjon pleie- og omsorg	Enhetsleder og assisterende enhetsleder
2343	Transport omsorg	Transport beboere i Bo- og miljøtjenesten
2344	Litjtunet, tjenester sos	Kjøp dagtilbud for beboere i Bo- og miljøtjenesten, fra andre kommuner og private
2530	Rindal helsetun	Institusjonen med langtids- og korttidsavdelingene, vaskeri, kontorfunksjoner. Aktivitør og dagtilbud for hjemmeboende. 68,33 årsverk. 34 institusjonsplasser.
2535	Kjøkkentjeneste	Hovedkjøkkenet ved helsetunet. 3,77 årsverk. Leverer mat til 34 pasienter ved institusjon og ca 25 hjemmeboende.
2540	Hjemmesykepleien	Helse- og omsorgstjenester til ca 80 hjemmeboende pasienter. 13,62 årsverk.

Funksjon	Tjeneste	Kort beskrivelse
2545	Hjemmehjelp	Praktisk bistand til hjemmeboende og ambulerende vaktmester som har ansvar for blant annet hjelpemidler og trygghetsalarmer. Dagtilbud for hjemmeboende. 5,3 årsverk
2546	Litjtunet	Bo- og miljøtjenesten gir tilbud til yngre mennesker med funksjonshemming og bistandsbehov, 8 boenheter. 20,62 årsverk.
2560	Akutthjelp helse- og sosial	Drift av legevakt, legevaktsentral og kommunale akutt døgnplasser (KAD) i samarbeid med SiO og St. Olavs hospital.

Visjon for helse- og omsorgstjenesten er **MESTRING FOR ALLE**

Vi skal gi faglig forsvarlige tjenester etter gjeldende lov og forskrift, til alle som bor og oppholder seg i kommunen.

Vi skal være en attraktiv – og utviklende arbeidsplass, med høyt fokus på tjenester av god kvalitet til mennesket - gjennom hele livet.

Mål og tiltak

Muligheter og fokusområder for drift i planperioden:

- Innbyggerne føler tilhørighet til et fellesskap, både i jobb og på fritida
- Rindalingene har god helse
- Det ligger godt til rette for at eldre kan være aktive i Rindal
- Vi vil arbeide for økt nærvær i hele organisasjonen

Planlagte utviklingsoppgaver for å nå målene	20	21	22	23
Fortsette arbeidet med HO- plan og helsehus				
Ferdigstille skisse - og forprosjekt	X			
Prosjektering nytt helsehus	X			
Sikre god drift i byggeperioden		X	X	
Innføre velferdsteknologiske løsninger	X	X	X	X
Ferdigstille HO- plan	X			
Innføre reformen Leve hele livet <ul style="list-style-type: none"> - Aldersvennlig Rindalsamfunn - Aktivitet og fellesskap - Mat og måltider - «Være sjef i eget liv, lengst mulig» - Gi trygghet via forutsigbare tjenester 	X	X	X	X
Planlegge for smarte IKT løsninger og innføre Helseplattformen	X	X		
Økonomi/drift/ organisering				
Ny drift av tjenesten for å tilpasse økonomisk ramme	X	X	X	X
Folkehelse i alt vi gjør /fokus på forebyggende helsearbeid				

Kosthold skal være en del av det brede folkehelsearbeidet i kommunen	X	X	X	X
Følge opp oversiktsarbeidet for folkehelsen i kommunen, herunder program for folkehelseprosjekt i regi av Trøndelag fylkeskommune	X	X	X	X
Gjennomføre Ungdata i samarbeid med skolen	X			X
Det skal settes inn tidlig innsats – rett tjeneste til rett tid	X	X	X	X
Fortsette med forebyggende hjemmebesøk	X	X	X	X
Sikre gode dag- og aktivitetstilbud for brukere i Bo- og miljøtjenesten	X	X	X	X
Sikre gode dag – og aktivitetstilbud for pasienter i hjemmetjenesten og på institusjon	X	X	X	X
Støtte opp om arbeidet «møteplass for ungdom», jfr folkehelseprosjektet.	X			
Økt nærvær i hele organisasjonen				
Fortsette nærværarbeidet med et partsamarbeid mellom NAV-arbeidslivssenter, NAV og HO - tjenesten	X			
Samarbeid og fleksibilitet på tvers av avdelingene	X	X	X	X
Følge opp medarbeider- og brukerundersøkelsene	X			

Vedtatte investeringstiltak	20	21	22	23
Helseplattformen		I		
Planlegging utbygging RIH	I	I		
Bygg RIH		I	I	
Nye biler i hjemmetjenesten og bo- og miljøtjenesten			I	

Slik vil vi endre tjenesten for å opprettholde forsvarlig drift og økonomi:

Budsjett 2020:

Omorganisering som skal tilpasse tjenesten til økonomisk ramme

Tilpasse drift av langtidsavdeling, demensavdeling og korttid/hjemmetjenesten:

- Flytte demensavdelingen til dagens korttidsavdeling – (fra 10 til 7 plasser)
- Flytte 1. etg. – langtidsavdeling til demensavdelingen (Elgråa) - (fra 17 til 12 plasser)
- Flytte korttid/hjemmetjenesten til 1. etg - nær omsorgsboligene
- Utarbeide ny bemanningsplan tilpasset ny drift
- Vri tjenesten over til mer hjemmebasert omsorg

Konsekvenser:

- Drift av helse- og omsorgstjenesten blir tilpasset økonomisk ramme
 - Reduksjon av stillinger tilsvarende 4.75 årsverk (vakanser og permisjoner)
 - Dreining fra institusjon til hjemmebasert omsorg med 3 årsverk
 - Reduksjon av driftsbudsjettet
 - Reduksjon av vikarbudsjettet
- Enklere å samarbeide mellom langtidsavdelingene når de er samlet på en etasje

- Vi fortsetter samlokalisering av korttid/hjemmetjeneste
- Det blir utarbeidet en ny bemanningsplan, som skal sikre en dreining mot mer hjemmebasert omsorg, og en bemanning som er tilpasset ny drift av institusjonen
- Færre institusjonsplasser, men de som har behov for akutt-/ rehabiliterings-/avlastnings-/korttidsopphold vil få institusjonsopphold. Med en styrket korttid-/hjemmetjeneste, kan flere få tjenestene i eget hjem/omsorgsbolig.
- Tjenesten vil være i stand til å drive institusjons- og hjemmebasert tjeneste som er framtidsretta. Når vi greier å øke bemanningen i hjemmetjenesten vil innbyggerne kunne bo hjemme i egen bolig så lenge som mulig. Pasienter med funksjonsfall vil få tilpassa bistand i egen bolig, og behovet for institusjonsplass blir utsatt.
- Tjenestetilbudet vil bli redusert i 2020 på grunn av reduksjon av stillinger og permisjoner. Dette vil få store konsekvenser, spesielt for det forebyggende arbeidet til barn – og unge, og det tverrfaglige arbeidet mellom tjenestene.

Psykolog finansieres av permisjon/tilskuddsmidler.

Økonomiplan 2021-2023:

Tilpasse drift til økonomisk ramme.

Helse og omsorg finansierer investeringen i nytt helsehus over egen ramme.

Kostratall

	Rindal 2017	Rindal 2018	Gruppe 2 2018	Landet u/ Oslo 2018
Andel nyfødte med hjemmebesøk innen 2 uker etter hjemkomst	91,3	87,5	94,0	90,6
Andel barn som har fullført helseundersøkelse innen utgangen av 1. skoletrinn	89,8	106,7	87,0	80,8
Legeårsverk pr. 10 000 innbyggere	11,3	14,3	13,5	11,3
Fysioterapiårsverk pr. 10 000 innbyggere	8,8	8,9	11,5	9,6
Netto driftsutgifter kommunehelse i % av totale nettoutgifter	4,2	4,7	5,5	4,8
Netto driftsutgifter PO i % av kommunens netto driftsutgifter	38,9	41,7	34,1	31,9
Andel årsverk i brukerrettede tjenester m/helseutdanning (%)	75,4	78	75,5	74,8
Utgifter kommunale helse- og omsorgstjenester pr. innbygger (kr)	37 542	42 898	34 569	27 244
Utgifter pr. oppholdsdøgn i institusjon	3153	3 937	3 581	3 710
Legetimer pr. uke pr. beboer i institusjon	0,22	0,38	0,5	0,57

Andel innbyggere 80 år og over som er beboere på sykehjem (%)	18,1	16,4	12,7	12,1
Andel innbyggere 80 år og over som bruker hjemmetjenester (%)	34,9	39,7	36,2	31,6
Andel brukere av hjemmetjenester 0 – 66 år (%)	24,8	21,2	27,3	47,5

Obs! Kostratall for andel barn som har fullført helseundersøkelse innen utgangen av 1. skoletrinn er ikke korrekt. Det var en elev mindre i klassen da kostratallene ble meldt inn, enn da helsekontrollene ble gjennomført.

Ansvar 190: Fellesfunksjoner

Virksomhetens budsjettområde og oppgavene

Ansvaret omfatter følgende tjenester med bevilgede midler i budsjett/økonomiplan

Funksjon	Tjeneste	Kort beskrivelse
1700	Årets premieavvik	Premieavvik på kommunes pensjonskostnad
1710	Amortisering	Amortisering av tidligere års premieavvik
1800	Felles kommunen	Seniortiltak
1990	Tilleggsbevilgninger	700 tusen til fordeling, 300 tusen kan disponeres av rådmannen
3210	Salg konsesjonskraft	Salg av kommunens konsesjonskraft, 19158 kWh
3900	Kirkelig administrasjon	Bevilgning til kirke, administrasjon, kirkegårder og annet menighetsarbeid
8600	Avskrivninger	Motpost til avskrivninger på enhetene

Planlagte utviklingsoppgaver for å nå målene	20	21	22	23
Se på tilskudd, driftsavtalen og eierforhold av kirkebygg og kirkegårder med Rindal sokn	X			

Vedtatte investeringstiltak	20	21	22	23
Kompensasjon for merverdiavgift				
Renter, lån og tilskudd				

Slik vil vi endre tjenesten for å opprettholde forsvarlig drift og økonomi:

Budsjett 2020:

- Reduksjon av tilleggsbevilgninger med 300 tusen.
- Salg av konsesjonskraften er øket til 2,7 millioner.
- Bevilgningen til kirka reduseres med 200 tusen.
 - Mest sannsynlig reduksjon i stilling inntil 50 % - 200'
 - Se på lokalisering av kirkekontoret
 - Ingen AVANT (minitraktor) i investeringsbudsjett
- Seniortiltak fases ut og ingen nye avtaler etableres.

Økonomiplan 2021-2023:

- Videreføring av budsjettet for 2020.

Kostratall

	Rindal 2017	Rindal 2018	Gruppe 2 2018	Landet u/ Oslo 2018
Netto driftsutgifter, kirke, i % av totale netto driftsutgifter.	1,6	1,8	1,5	1,2
Brutto driftsutgifter til funksjon 390, 393 pr. innbygger i kroner (kr)	1109	1310	976	654
Konfirmerte i % av 15-åringar	106,7	64,5	74,7	59,5
Kirkelige gravferder i % av antall døde	106,3	80	95,2	89,2

Saksprotokoll

Arkivsak-dok. 19/00975
Saksbehandler Henning Andersen

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Kommunestyret	11.12.2019	104/19

Handlingsprogram med økonomiplan og årsbudsjett 2020-2023 - Sluttbehandling i kommunestyre

Kommunestyret har behandlet saken i møte 11.12.2019 sak 104/19

Møtebehandling

Høyre kom med følgende forslag:

Ansvar 100 Politikk	20	21	22	23
Gjennomgang av delegasjonsreglementet.	X			
Etablere tettere kontakt med næringslivet, både formelt og uformelt	X	X		

Ansvar 101 Rådmann/sentraladministrasjon	20	21	22	23
Vurdere samarbeid med andre kommuner	X	X		
Arbeide aktivt for å redusere sykefraværet i hele organisasjonen.	X	X	X	X
Vurdere midlertidig stopp i innleie av vikarer (sykevikar eller andre typer vikarer) og nyttilsetninger innen aktuelle ansvarsområder.	X			
Sette miljø på dagsorden, bl. a. <ul style="list-style-type: none">• Prosjekt redusere «matsvinn».• Kildesortering settes på dagsorden.	X			

Ansvar 151 Nærings- og samfunnsutvikling	20	21	22	23
Utvide ordningen «Sommerjobb for	X	X	X	X

ungdom».				
<ul style="list-style-type: none"> Undersøke muligheten for et samarbeid og samfinansiering med bedrifter og lag/organisasjoner slik at all ungdom som vil kan få tilbud om sommerjobb. 				
Ferdigstille uferdige industriområder, bl. a. Brøndstadøyen.	X	I		

Ansvar 162 Bygg og anlegg	20	21	22	23
Utleie av ledige boliger	X	X		

Ansvar 173 Helse og omsorg.	20	21	22	23
Støtte opp om arbeidet «møteplass for ungdom», jfr folkehelseprosjektet.	X			

Forslagene fra Høyre ble enstemmig vedtatt.

SP kom med følgende forslag på ansvar 151:

Tillegg til første kulepunkt under muligheter og fokusområder for drift i planperioden:
Prioritere søknader om støtte til tiltak som vil kunne gi tydelig sysselsettingseffekt.

Forslaget fra SP ble enstemmig vedtatt.

Forslag fra Ap på ansvar 101:

Total organisasjonsgjennomgang i 2020. Arbeidet lyses ut som anbud.

Forslaget fikk 8 mot 9 stemmer og falt.

Forslag fra Ap på ansvar 110:

Tilleggs punkt under planlagte utviklingsoppgaver: innføre månedlig fakturering fra 2021.

Forslaget ble enstemmig vedtatt.

Forslag fra AP på ansvar 131:

Tilleggs punkt under planlagte utviklingsoppgaver for drift i planperioden: Styrket kompetanse rundt barn og unges psykososiale miljø på skolen.

Forslaget ble enstemmig vedtatt.

Forslag fra Kristi Landsem (SP) på ansvar 121, 122 og 123:

Opprettholde åpen barnehage hele sommeren, slik det har vært før.

Forslaget fikk 5 (3 SP, 2 H) mot 12 (8 AP, 4 SP) stemmer og falt.

Forslag fra Kjetil Løften (SP) på ansvar 121,122 og 123 under slik vil vi endre tjenesten for å opprettholde forsvarlig drift og økonomi:

2 uker sommerstengt barnehage som en prøveordning i 2020, med evaluering av konsekvensene av prøveordningen høsten 2020.

Forslaget ble enstemmig vedtatt.

Felles forslag fra Senterpartiet og Høyre sak 104/19:

Forslag til inndekning:

2020:

Økning eiendomsskatt
(på kraftverk og overføringslinjer nett) kr. 625 000

Økning skatteinngang kr. 500 000

Økning utbytte kr. 500 000

Reduksjon rammen ansvar 100 kr. 100 000

2021:

Økning utbytte kr. 500 000

Økning skatteinngang kr. 500 000

2022:

Økning utbytte kr. 500 000

Økning skatteinngang kr. 500 000

Bruk av disposisjonsfond kr. 1 268 000

2023:

Økning utbytte kr. 500 000

Økning skatteinngang kr. 500 000

Bruk av disposisjonsfond kr. 340 000

Votering

Rådmannens innstilling ble enstemmig vedtatt med de endringer som framgår av avsnittet «Møtebehandling» ovenfor.

Kommunestyrets vedtak

1. Rindal kommunestyre vedtar at tidligere vedtatte betalingsregulativ for kommunale gebyr for Rindal kommune, og betalingsreglement for helse- og omsorgstjenester, med virkning fra 1.1.2020 legges til grunn i økonomiplanen og årsbudsjettet 2020-2023.
2. Rindal kommunestyre vedtar foreldrebetaling i barnehagene etter følgende satser, på bakgrunn i makspris for helplass i tråd med regjeringens forslag.

5 dager i uken	4 dager i uken	3 dager i uken	2 dager i uken	Kost for helplass	Enkelt dag
3135,-	2700,-	2200,-	1600,-	200,-	250,-

3. Rindal kommunestyre vedtar utskrivning av eiendomsskatt i 2020. I medhold av eiendomsskatteloven §§ 2 og 3 skal følgende utskrivningsalternativ for eiendomsskatt benyttes for skatteåret 2020
 - a. faste eiedomar i heile kommunen
Kommunen skriver ut skatt på næringsdelen (bygning og grunn) i tidligere skattlagte verk/bruk. Den generelle skattesatsen i Rindal kommune settes til 7,0 promille (esktl. § 13). Satsene differensieres ved at den sats som skal gjelde for boliger og fritidseiendommer settes til 5 promille (esktl. § 12 a). En del eiendommer fritas (esktl. § 7 a og b). Disse eiendommene går fram av vedlagte liste. Det innføres ikke bunnfradrag – Eiendomsskatteloven § 11. Eiendomsskatten innkreves over 4 terminer – sammen med de øvrige kommunale avgifter – mars, juni, september og desember. Ved taksering og utskrivning av eiendomsskatt benytter kommunen tidligere vedtatte eiendomsskattevedtekter. (esktl. § 10).
4. Rindal kommunestyre vedtar at renteinntekter fra fondsmidler for 2020 ikke blir godskrive til fonda, men går inn i drifta.
5. Rindal kommunestyre vedtar følgende bevilgningsoversikt og bevilgninger til drift, tall i tusen.

Hovedoversikt drift	Regnskap	Budsjett	Budsjett	Budsjett	Budsjett	Budsjett
	2018	2019, rev	2020	2021	2022	2023
Driftsinntekter						
Rammetilskudd	82432	85200	85716	88019	90391	92835
Inntekts- og formueskatt	50708	49200	52974	54124	55324	56544
Eiendomsskatt	10032	10350	9565	7940	7940	7940

Andre skatteinntekter	1650	1650	1650	1650	1650	1650
Andre overføringer og tilskudd fra staten	9323	6360	2700	2700	1780	1530
Overføringer og tilskudd fra andre	22943	11930	16534	15865	15865	15865
Brukerbetalinger	9754	8733	8474	8643	8813	8982
Salgs- og leieinntekter	23520	22219	24561	24989	25417	25845
Sum driftsinntekter	210362	195642	202604	204430	207680	211691
Driftsutgifter						
Lønnsutgifter	118084	109246	113214	112802	114242	116283
Sosiale utgifter	22427	22686	22952	23640	24188	24639
Kjøp av varer og tjenester	50201	47773	50078	50497	51088	51679
Overføringer og tilskudd til andre	12356	9910	8613	8613	8613	8613
Avskrivninger	11701	11578	11578	11578	11578	11578
Sum driftsutgifter	214769	201193	206435	207130	209709	212792
Brutto driftsresultat	-4407	-5551	-3761	-2700	-2029	-1101
Finansinntekter						
Renteinntekter	802	1010	810	810	810	810
Utbytter	1298	900	2100	2100	2100	2100
Gvinster og tap på finansielle omløpsmidler	0	0	0	0	0	0
Renteutgifter	2781	3110	3110	3610	4110	4110
Avdrag på lån	8038	8000	8000	8500	10000	10000
Netto finansutgifter	8719	9200	8200	9200	11200	11200
Motpost avskrivninger	11701	11578	11578	11578	11578	11578
Netto driftsresultat	-1425	-3173	-383	-322	-1651	-723
Disp. eller dekning av netto driftsresultat						
Overføring til investering	0	0	0	0	0	0
Netto avs. til eller bruk av bundne driftsfond	-6298	-4297	-383	-383	-383	-383
Netto avs. til eller bruk av disposisjonsfond	4851	1116	0	61	-1268	-340

Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	0	0	0	0
Sum disp. eller dekning av netto driftsresultat	-1447	-3181	-383	-322	-1651	-723
Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)	22	8	0	0	0	0

Bevilgningsoversikt drift	Regnskap	Budsjett	Budsjett	Budsjett	Budsjett	Budsjett
	2018	2019, rev	2020	2021	2022	2023
Rammetilskudd	82432	85200	85716	88019	90391	92835
Inntekts- og formueskatt	50708	49200	53474	54624	55824	57044
Eiendomsskatt	10032	10350	9565	7940	7940	7940
Andre generelle driftsinntekter	10973	8010	4350	4350	3430	3180
Sum generelle driftsinntekter	154145	152760	153105	154933	157585	160999
Sum bevilgninger drift, netto	146851	146733	145288	146055	148036	150522
Avskrivninger	11701	11578	11578	11578	11578	11578
Sum Netto driftsutgifter	158552	158311	156866	157633	159614	162100
Brutto driftsresultat	-4407	-5551	-3761	-2700	-2029	-1101
Renteinntekter	802	1010	810	810	810	810
Utbytter	1298	900	2100	2100	2100	2100
Gevinst og tap på finansielle omløpsmidler	-	-	-	-	-	-
Renteutgifter	2781	3110	3110	3610	4110	4110
Avdrag på lån	8038	8000	8 000	8500	10000	10000
Netto finansutgifter	8719	9200	8200	9200	11200	11200
Motpost avskrivninger	11701	11578	11578	11578	11578	11578
Netto driftsresultat	-1425	-3173	-383	-322	-1651	-723
Disp. til dekning av netto driftsresultat						
Overføring til investering	0	0	0	0	0	0
Netto avs. til eller bruk av bundne driftsfond	-6298	-4297	-383	-383	-383	-383

Netto avs. til eller bruk av disposisjonsfond	4851	1116	0	61	-1268	-340
Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	0	0	0	0
Sum Disp. til dekning av netto driftsresultat	-1447	-3181	-383	-322	-1651	-723
Fremført inndekning i senere år (merforbruk)	22	8	0	0	0	0

Bevilgningsoversikt pr. ansvar/enhet		2019	2019	2020	2021	2022	2023
		Opprinnel.	revidert				
100	Politikere	3395	3295	3279	3451	3510	3559
101	Rådmann/sentraladm.	-1828	1119	12484	12734	12704	12744
110	Administrasjon	6648	5859	6051	6184	6301	6399
121	Rindal barnehage	2706	2706	3166	3262	3340	3401
122	Bolme barnehage	7715	7715	8015	8253	8446	8596
123	Øvre Rindal barnehage	4111	4111	5485	5621	5733	5822
131	Rindal skole	20898	22085	21613	22323	22921	23406
140	Kultur	3813	3701	3963	4037	4099	4147
151	Næring og samfunnsutv.	0	700	0	51	98	140
152	Plan	971	1271	1281	1298	1312	1324
153	Landbruk og oppmåling	2117	2050	2136	2433	2471	2501
162	Bygg og anlegg	21854	21747	20676	20734	21003	21207
172	Barnevern	5400	5400	4725	4725	4725	4725
173	Helse og omsorg	64759	64417	65954	64818	65492	66821
175	NAV	1740	1640	2100	2100	2100	2100
190	Fellesfunksjoner	0	0	-16022	-16353	-16601	-16754
Motpost bruk av fond i bevilgningen				383	383	383	383
Sum bevilgninger drift, netto				145288	146055	148036	150522

Følgende avsetninger og bruk av fond gjøres:

			2020	2021	2022	2023

151	Næring og samfunnsutv.	Bunden del av Ruff-fond	-1850	-1850	-1850	-1850
173	Helse og omsorg	Oppl. kritisk kompetanse	-183	-183	-183	-183
190	Fellesfunksjoner	Konsesjonsavgift	1650	1650	1650	1650

"-" Må her tolkes som bruk av fond, "+" tolkes som avsetning til fond.

6. Rindal kommunestyre vedtar en investeringsramme i planperioden på kr 85 630 000,- med følgende bevilgningsoversikt med bevilgninger til investeringer, tall i tusen.

Bevilgningsoversikt investering	Regnskap	Budsjett	Budsjett	Budsjett	Budsjett	Budsjett
	2018	2019, REV	2020	2021	2022	2023
Investering i varige driftsmidler	7763	14155	4430	22200	55900	500
Tilskudd til andres investeringer	0	0	0	0	0	0
Investering i aksjer og andeler i selskaper	691	703	650	650	650	650
Utlån av egne midler	910	0	0	0	0	0
Avdrag på lån	435	0	0	0	0	0
Sum investeringsutgifter	9798	14858	5080	22850	56550	1150
Finansiert slik:						
Kompensasjon for merverdiavgift	1124	1620	1080	4575	11200	100
Tilskudd fra andre	683	1725	0	0	0	0
Salg av varige driftsmidler	3622	900	400	400	400	400
Salg av finansiell anleggsmidler	0	94	0	0	0	0
Utdeling fra selskaper	359	0	0	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån av egne midler	0	0	0	0	0	0
Bruk av lån	5955	10518	3600	17875	44950	650
Sum ekstern finansiering	11742	14855	5080	22850	56550	1150
Videreutlån	0	0	0	0	0	0
Bruk av lån til videreutlån	0	0	0	0	0	0
Avdrag på lån til videreutlån	0	0	0	0	0	0
Mottatte avdrag på videreutlån	0	0	0	0	0	0
Netto utgifter videreutlån	0	0	0	0	0	0
Overføring fra drift	0	0	0	0	0	0

Netto avs. til eller bruk av bundne inv. fond	-76	0	0	0	0	0
Netto avs. til eller bruk av ubundet inv. fond	-105	0	0	0	0	0
Dekning av tidligere års udekket beløp	-105	0	0	0	0	0
Sum overføring fra drift og netto avsetn.	-76	0	0	0	0	0
Fremført til inndekning i senere år	0	0	0	0	0	0

Investeringsprogram 2020 -2023:					
		2020	2021	2022	2023
Fra Økonomiplana:	Nummer				
Inv. i samsvar med IT-plan	12021	700	500	500	500
Egenkapitalinnskudd (KLP)	18033	650	650	650	650
Planlegging utbygging RIH (helsetunet)	26106	500	1 000		
Trafikksikkerhetstiltak	33322	300			
Asfalt veger	33353		500		
Brannbil	33911			5 000	
Utskifting av bil(er) i Hjemmetjeneste/Bo- og miljøtjenesten	25402			400	
Ny tankbil til brannvesenet	33916		1 000		
Tilknytning vann og avløp Brønstadøyan industriområde	32530		1 700		
Bygg RIH (helsetunet)	26101		12 500	50 000	
Nye investeringer:					
Innføring helseplattformen	25630		5 000		
Museum	37521	2 200			
Feieutstyr	33801	730			
SUM		5 080	22 850	56 550	1 150
Finansiering:					
Salg tomter		-400	-400	-400	-400
Mva- kompensasjon		-1080	-4 575	-11 200	-100
Lån		-3 600	-17 875	-44 950	-650
SUM finansiering		5 080	22 850	56 550	1 150

7. Rindal kommunestyre vedtar av det blir tatt opp lån på kr 3 600 000,- til investeringer i 2020. Rådmannen får fullmakt til å godkjenne lånevilkåra.
8. Rindal kommunestyre vedtar tekstdelen av formannskapet sitt høringsutlegg til handlingsplan med økonomiplan og årsbudsjett 2020-2023 med følgende nødvendige endringer:

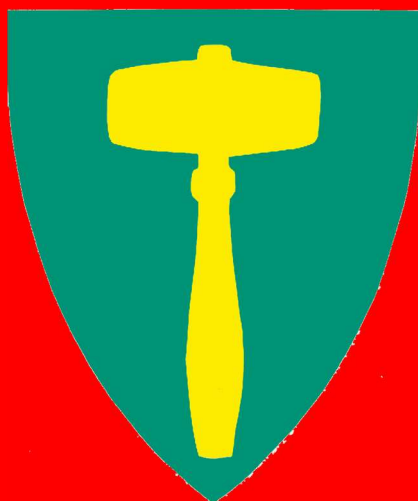
- a. Setningen «Samtidig er det negative netto driftsresultat redusert til 383 tusen i årsbudsjettet», side 7, tas ut.
- b. Kulepunktene for det formelle vedtaket for budsjett, s 4 endres til:
- Finansiering av driften er gitt i **bevilgningsoversikt drift**
 - Driftsrammene per ansvar/enhet gitt i **bevilgningsoversikt pr ansvar/enhet**
 - Finansiering av investeringene gitt i **bevilgningsoversikt investering**
 - Investeringstiltakene (prosjektene) er gitt i **investeringsprogram 2020-2023**
- c. Følgende blir lagt til under «RAMMER, PROSESS OG VEDTAK»: «Andre vesentlige langsiktige forpliktelser: Forpliktelser relatert leieforhold som kommunen har, og som har en totalsum i planperioden på over 400 tusen, vises i tabell 1
- Tabell 1: Vesentlige langsiktige leieavtaler

Utleier	Hva	Varighet	Forholdets slutt	Omfang pr år
RT Eiendom	6 hybler i bofellesskap på meieriet	10 år	November 2026	285 660,-
Salcom Eiendom	4 leiligheter på Friborg	10 år	Januar 2027	352 107,-
Norgeshus AS	4 leiligheter i Skulegata 7	20 år	Januar 2037	309 024,-

Kommunen har flere tilskudd som går over flere år, men er ikke vesentlige hver for seg. I tillegg har kommunen avsatt vesentlige midler til enkelttilskudd, f.eks bredbåndsutbygging, men dette er ikke løpende tilskudd hvor kommunen har bundet seg.

- d. På side 5 og 6 endres «rådmannen» til «kommunen».
- e. Setningen «Økonomiplanen er ikke balansert i rådmannen sitt forslag» s.7 tas ut.
- f. Avsetning til fond av konsesjonsavgiften flyttes fra ansvar 191 til ansvar 190.
9. Rindal kommunestyre vedtar tekstdelen av formannskapet sitt høringsutlegg til handlingsplan med økonomiplan og årsbudsjett 2020-2023 med følgende endringer:
- a. Setningen om finansiering av psykolog, s. 54, endres til «Psykolog finansieres av permisjon/tilskuddsmidler».
- b. Tallene under funksjon 3860 s. 16 endres til 53,63,69 og 71 for henholdsvis årene 2020,2021, 2022 og 2023.
- c. Endringer som framgår av framsatte forslag i møtet med tilhørende votering, slik disse er beskrevet i avsnittet «Møtebehandling» ovenfor.

10. Rådmann gis fullmakt ved utarbeiding av endelig budsjettokument til å gjøre endringer av hensyn til regnskapsforskriftene og som ikke er av prinsipiell betydning og feilrettinger.

RINDAL KOMMUNE

Rindalsvegen 17

6657 Rindal

Telefon: 71 66 47 00

E-post: postmottak@rindal.kommune.no

www.rindal.kommune.no

Følg oss på

facebook.com/rindalkommune